

Česká zemědělská univerzita v Praze
Lesnická a dřevařská fakulta
Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Analýza informací z nefinanční části výroční zprávy
dřevozpracujících podniků**

Bakalářská práce

Autor: Patrik Kohout
Vedoucí práce: doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.

2020

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Patrik Kohout

Lesnictví

Hospodářská a správní služba v lesním hospodářství

Název práce

Analýza informací z nefinanční části výroční zprávy dřevařských podniků

Název anglicky

Analysis of information from the non-financial part of the annual report of wood working enterprises

Cíle práce

Pro zpracování nefinanční části výroční zprávy existuje více metodik. Podle zákona o účetnictví nejsou tyto metodiky stanoveny a záleží na každé organizaci, jakou metodiku si zvolí. Cílem práce je zjistit, jaké informace jsou ve výročních zprávách uváděny a doporučit nejvhodnější metodiku z hlediska charakteristiky dřevařských podniků v ČR.

Metodika

Provést rešerši literatury v oblasti nefinančních informací výročních zpráv a zaměřit se na různé metody vykazování a přínosy. Dále stanovit kritéria pro provedení komparace nefinančních informací a používaných metodik. Data budou získána z výročních zpráv organizací sdružených ve Společenstvu dřevařských podniků v ČR, z.s., zpracovávaných podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. K vyhodnocení budou využity v odpovídající míře statistické metody. Při doporučení nejvhodnější metodiky pro předkládání nefinančních informací bude přihlédnuto k sociálním a environmentálním podmínkám dřevařských podniků.

Doporučený rozsah práce

Minimálně 40 normostran textu bez příloh.

Klíčová slova

Výroční zpráva; nefinanční informace; dřevozpracující podnik; environmentální informace; sociální informace

Doporučené zdroje informací

DEVI, R.U. Reporting practices. Financial and Non Financial. Jagadhri: CSMFL Publications, 2016. ISBN 978-81-932784-0-6.

MEZŘICKÝ, V. Environmentální politika a udržitelný rozvoj. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-003-8.

SEARCY, C., BUSLOVICH, R. Corporate Perspectives on the Development and Use of Sustainability Reports. *Journal of Business Ethics*, Vol. 121/2, pp 149-169.

SZÉKELY, N., BROCKE, J. What can we learn from corporate sustainability reporting? Deriving propositions for research and practice from over 9,500 corporate sustainability reports published between 1999 and 2015 using topic modelling technique. *PLoS ONE*, Vol. 12/4, pp. 1-27.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – FLD

Vedoucí práce

doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 12. 6. 2019

prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 2. 2020

prof. Ing. Róbert Marušák, PhD.

Děkan

V Praze dne 04. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza informací z nefinanční části výroční zprávy dřevozpracujících podniků" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu doc. Ing. Miroslavu Hájkovi, Ph.D., za obětavou pomoc, jeho trpělivost, drahocenný čas a také za jeho podnětné připomínky, při tvorbě mé bakalářské práce.

Analýza informací z nefinanční části výroční zprávy dřevozpracujících podniků

Abstrakt

Hlavním cílem bakalářské práce je zvolení metodiky pro zpracování nefinančních reportů ve výročních zprávách pro dřevozpracující podniky v ČR. Tyto nefinanční informace by měly být vykazovány spolu s finančními informacemi ve výroční zprávě.

Data, která byla použita, byla získána z jednotlivých výročních zpráv dřevozpracujících podniků, které se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR, z.s. Těmto podnikům bylo rozesláno dotazníkové šetření a určitá část těchto podniků byla kontaktována i pomocí telefonické komunikace. Zjištěné informace byly za pomoci statistických metod zpracovány do tabulek. Tyto údaje byly zohledněny v jednotlivých kritériích, podle kterých byly vybrány metodiky pro vykazování nefinančních reportů porovnávány. Při porovnávání těchto metodik byla využita též literární rešerše této práce. Komparací vybraných kritérií byla zvolena metodika pomocí rámce Global Compact, jako ta nejvhodnější pro vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě pro dřevozpracující podniky.

Klíčová slova: environmentální informace, sociální informace, udržitelný rozvoj

Analysis of information from the non-financial part of annual report of wood working enterprises

Abstract

The main purpose of the bachelor's thesis is to choose the methodology for processing non-financial reports in annual report of wood working enterprises in the Czech Republic. This non-financial information should be reported together with the financial information in the annual report.

These data which were used were get from individual annual reports of wood working enterprises, which belong to the Association of Woodworking Enterprises in the Czech Republic, r. a. A questionnaire survey was sent to these enterprises and a certain part of these enterprises was also contacted by telephone. The received information was processed into tables using statistical methods. These data were taken to account in the individual criteria according to which the selected methodologies for reporting non-financial reports were compared. In comparing these methodologies, the literature search of this thesis was also used. By comparing the selected criteria, the methodology using the Global Compact framework was chosen, as the most suitable for reporting non-financial information in the annual report for wood working enterprises.

Keywords: environmental information, social information, sustainable development

Obsah

Seznam obrázků a tabulek	11
Seznam použitých zkratk.....	12
Úvod.....	13
1 Cíl práce.....	14
2 Literární rešerše.....	15
2.1 Udržitelný rozvoj	15
2.1.1 Cíle udržitelného rozvoje.....	15
2.1.2 Agenda 2030	16
2.1.3 Udržitelný rozvoj v České republice	17
2.1.4 Udržitelný rozvoj ve vztahu k podniku.....	19
2.2 Podnik	21
2.2.1 Náležitosti podniku	21
2.2.2 Dělení podniků.....	22
2.2.3 Příklady podniků.....	22
2.2.4 Dřevozpracující podnik.....	23
2.3 Nefinanční část výroční zprávy	24
2.3.1 Účel nefinančních reportů.....	24
2.3.2 Vykazování nefinančních reportů.....	25
2.3.3 Druhy nefinančních reportů	25
2.3.4 Zpráva o společenské odpovědnosti podniku (CSR Report)	26
2.3.5 Oblasti společenské odpovědnosti	26
2.3.6 Směrnice Evropského parlamentu	27
2.4 Rámce pro vykazování nefinančních reportů	27
2.4.1 Cíle zveřejňování rámců	28
2.4.2 Charakteristika vybraných rámců	28
2.5 Výroční zpráva.....	31

2.5.1	Obsah výroční zprávy	31
2.5.2	Nefinanční část výroční zprávy	32
2.5.3	Zveřejňování a archivace výroční zprávy	33
2.5.4	Konsolidovaná účetní závěrka	33
3	Metodika	35
3.1	Statistické metody	35
3.1.1	Aritmetický průměr.....	36
3.1.2	Pravděpodobnost.....	36
3.1.3	Určení závislosti	36
3.2	Zjišťování dostupných informací.....	37
3.3	Zjišťování informací pomocí dotazníkového šetření	38
3.4	Zjišťování informací pomocí telefonické komunikace	38
3.4.1	Vzorový průběh hovoru	39
3.5	Volba nejvhodnější metody pro vykazování nefinančních informací dřezpracujících podniků podle určených kritérií.....	40
3.5.1	Tvorba kritérií	40
4	Výsledky	42
4.1	Vyhodnocení zjištěných dostupných informací.....	42
4.1.1	Počet dohledaných výročních zpráv	42
4.1.2	Určení závislosti vykazování výročních zpráv na velikosti podniku ...	43
4.1.3	Nefinanční část ve výroční zprávě dřezpracujícího podniku.....	44
4.1.4	Zjišťování používaných metod k vykazování nefinančních informací.	46
4.2	Výsledky dotazníkového šetření	46
4.2.1	Otázka číslo 1: „Jak velký je Váš podnik?“	46
4.2.2	Otázka číslo 2: „Vykazujete jako podnik výroční zprávu?“	47
4.2.3	Otázka číslo 3: „Uvádíte ve své výroční zprávě nefinanční informace?“	47

4.2.4	Otázka číslo 4: „Jakou metodu vykazování používáte pro nefinanční reporting?“	48
4.2.5	Otázka číslo 5: „Je podle Vás důležité vykazování nefinančních informací?“	49
4.2.6	Hodnocení dotazníkového šetření.....	49
4.3	Výsledky zjišťování informací pomocí telefonické komunikace	49
4.3.1	Analýza informací získaných z telefonického dotazování	50
4.3.2	Hodnocení šetření pomocí telefonické komunikace	51
4.4	Určení kritérií a komparace rámců	52
4.4.1	Určení kritérií pro zvolení nejvhodnější metodiky	52
4.4.2	Srovnání jednotlivých rámců podle kritérií	53
4.5	Zvolení nejvhodnější metodiky pro vykazování nefinančních reportů.....	56
5	Diskuse	58
	Závěr.....	61
	Použitá literatura	62

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1: Cíle udržitelného rozvoje	17
Obrázek 2: ČR 2030.....	19
Obrázek 3: Pearsonův koeficient kontigence	36
Obrázek 4: Vzorec pro výpočet čtvercová kontigence	37
Obrázek 5: Vzorec pro výpočet teoretické četnosti	37

Seznam tabulek

Tabulka 1: Zveřejňování výročních zpráv podle velikosti podniku	43
Tabulka 2: Teoretická četnost	44
Tabulka 3: Zveřejňování nefinančních částí ve výroční zprávě podle velikosti podniku.....	45
Tabulka 4: Procentuální vyjádření vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě podle velikosti podniku	46
Tabulka 5: Návrhnost šetření pomocí telekomunikace spolu s vykazováním nefinančních informací.....	50
Tabulka 6: Komparace vybraných rámců	56

Seznam použitých zkratk

%	procento
§	paragraf
AA	Account Ability
CSR	Corporate social responsibility report
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČZU	Česká zemědělská univerzita
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
G2	Global Reporting Initiative verze číslo 2
G3	Global Reporting Initiative verze číslo 3
G4	Global Reporting Initiative verze číslo 4
GRI	Global Reporting Initiative
H0	Hypotéza
ISO	International Organization for Standardization
Kč	Korun českých
KPMG	Organizace zabývající se poskytováním služeb v oblasti auditu, daní, poradenství a práva
mil.	milionů
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
např.	například
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OSN	Organizace spojených národů
PDF	Portable Document Format
PEFC	Programme for the Endorsement of forest certification
SA	Social Accountability International
Sb.	Sbírka
SCS	Scientific Certification Systems
tzv.	takzvané
UN	United nations

Úvod

Každý podnik v České republice, který má povinnost ověřit účetní závěrku auditorem má též podle platného zákona číslo 563/1991 Sb., o účetnictví povinnost vykazovat po každém účetním období výroční zprávu. Tedy zprávu, která podává informace o finančních, ale i nefinančních procesech v podniku. Tyto informace jsou hlavně o údajích ohledně hospodaření, finanční situaci a celkově o vykonávané obchodní činnosti daného podniku.

V posledních letech se do popředí dostává díky častěji probíranému tématu udržitelného rozvoje i podávání nefinančních informací podniku. Společnosti vykazující výroční zprávy by měly podávat i informace o tom, jak jsou angažovány v oblastech sociálních, environmentálních a ekonomických. Udržitelný podnik se snaží o to, aby ani jedna z těchto oblastí nebyla upřednostňována na úkor ostatních. Vykazování nefinančních informací je prvním krokem k tomu, aby se stal podnik udržitelným a konkurenceschopným.

Evropská legislativa tuto problematiku neopomíná a podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95 EU o zveřejňování nefinančních informací by tyto informace měla vykazovat každá blíže definovaná společnost ve výroční zprávě.

K dispozici podniky nicméně mají několik možných metodik, jak tyto nefinanční reporty provádět. Není však legislativou dáno, jakou metodikou tyto nefinanční reporty provádět a jaké typy údajů by společnosti měly přesně vykazovat.

Provádění nefinančních reportů se v dnešní době dostává do povědomí zejména větších společností v České republice a tyto reporty jsou využívány také k interním záležitostem a častokrát se stávají marketingovými nástroji.

1 Cíl práce

Bakalářská práce se zabývá informacemi z nefinanční části výroční zprávy dřevozpracujících podniků. Práce se zaměřuje na nefinanční část výroční zprávy a analýzu těchto informací a dále popisem metod, jakými jsou tyto nefinanční informace vykazovány.

Pro zpracování nefinanční části výroční zpráv je mnoho způsobů metodik. Těmito metodikami se detailně zabývá literární rešerše této práce. Jakou metodiku použít není upraveno žádným nařízením nebo zákonem. Záleží na každém podniku, jakou metodiku si zvolí a podle které bude svůj nefinanční report vykazovat.

Hlavním cílem práce je zjistit nejpoužívanější metodiky v České republice u dřevozpracujících podniků. Analyzovat je a na základě toho provést komparaci jednotlivých nefinančních reportů. Po komparaci zvolit tu nejvhodnější právě pro dřevozpracující podniky v ČR v závislosti na sociálních a environmentálních podmínkách.

Dílčími cíli této práce je poskytnout teoretické poznatky v oblasti nefinančního reportingu. Dále pak podat přehled o principech udržitelného rozvoje a informace o podnikání. Teoretické poznatky, které jsou vypracovány v literární rešerši, jsou dále uplatněny při metodice.

K porovnávání metod jsou použity nefinanční reporty z výročních zpráv dřevozpracujících podniků, které se sdružují do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR.

2 Literární rešerše

2.1 Udržitelný rozvoj

Pro podnik, který vypracovává nefinanční část výroční zprávy je důležitým pojmem udržitelný rozvoj. Udržitelný rozvoj naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost naplnění potřeb generací budoucích. Tato definice pochází ze zprávy Naše společná budoucnost (1991), kterou vydala Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. Společnost se při svých aktivitách dopouští mnoha negativních činností. Strategie udržitelného rozvoje se snaží tato negativa odstranit anebo alespoň částečně zmírnit. Současné přírodní zdroje, které jsou lidstvem využívány, jsou obnovitelné i neobnovitelné a planeta jejich nadměrným využíváním trpí. Udržitelný rozvoj se snaží toto poškozování planety zmírnit, tím, že se zajímá nejen o ekonomickou stránku, ale též o přírodní bohatství a sociální stránku. Tyto pohledy na udržitelný rozvoj nazýváme pilíři udržitelného rozvoje. Jsou to pilíře ekonomický, environmentální a sociální. Tyto pilíře jsou úzce spjaty a nelze dávat prioritní postavení žádnému z nich.

V minulosti se udržitelný rozvoj zabýval ochranou přírody a životního prostředí. V současnosti se vztahuje i na dobré a efektivní vládnutí a správy veřejných věcí. Aby mohl být udržitelný rozvoj efektivně uplatňován, je potřeba, aby se zlepšila informovanost veřejnosti a podmínky pro zapojení veřejnosti při rozhodování o otázkách udržitelného rozvoje. K tomu napomáhá politika životního prostředí. Prosazování politiky se uskutečňuje soustavnou činností. Každodenním výkonem veřejné správy, činností soudů a policejních orgánů. Cílem je dosáhnout souladu chování adresátů environmentálních požadavků s cíli, které byly přijaty zákony. (Mezřický, 2005). Podle zprávy „Naše společná budoucnost“, která se stala základem „Agendy 21“ a „Deklarace o životním prostředí“, tak musí udržitelný rozvoj spolu s ochranou prostředí patřit mezi poslání všech vládních institucí a také institucí, které jsou v soukromém vlastnictví.

2.1.1 Cíle udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj je důležitým a probíraným tématem nejen ve světě, ale také v Evropě. Ve světě vzniká celá řada problémů, ať už v demografii, či v oblasti

klimatu nebo v zemědělství. Díky globalizaci a propojování států ve světě se státy snaží tyto problémy odstranit. K řešení těchto problémů má být nápomocen projekt, který nese název „Agenda 2030“. Tento projekt vznikl 25. září 2015 v New Yorku pod záštitou OSN. Tato organizace přijala 17 Cílů udržitelného rozvoje, které navázaly na tzv. Rozvojové cíle tisíciletí, které se zaměřují na rozvojové země a problémy těchto zemí. 17 Cílů udržitelného rozvoje se týkají všech států na světě a každý stát může přispět k jeho naplnění. Podle seznamu, který uvedlo ministerstvo životního prostředí (www.mzp.cz) na svých webových stránkách, tak těmito cíli jsou:

- 1) Konec chudoby;
- 2) Konec hladu;
- 3) Zdraví a kvalitní život;
- 4) Kvalitní vzdělání;
- 5) Rovnost mužů a žen;
- 6) Pitná voda a kanalizace;
- 7) Dostupné a čisté energie;
- 8) Důstojná práce a ekonomický růst;
- 9) Průmyslové inovace a infrastruktura;
- 10) Méně nerovností;
- 11) Udržitelná obce a města;
- 12) Odpovědná výroba a spotřeba;
- 13) Klimatická opatření;
- 14) Život ve vodě;
- 15) Život na souši;
- 16) Mír, spravedlnost a silné instituce;
- 17) Partnerství ke splnění cílů.

2.1.2 Agenda 2030

S udržitelným rozvojem úzce souvisí Agenda 2030. Proces tvorby Agendy 2030 začal v roce 2012 v Rio de Janeiru v Brazílii. Zde poprvé došlo k propojení rozvojových cílů v ekonomické a sociální oblasti s environmentálními tématy a strategiemi. Toto propojení vyústilo v jednání vrcholných politiků s občanskou společností, s akademickou obcí a v neposlední řadě s podnikatelskou sférou.

Výsledkem byla tvorba Agendy 2030. Agendu přijalo světové společenství na půdě Valného shromáždění Organizace spojených národů. Jedná se o program, při kterém má být dosaženo všech cílů v roce 2030. Klíčovou součástí je 17 Cílů udržitelného rozvoje a 169 podcílů. Organizace spojených národů na svém webu (www.osn.cz) uvedla, v jakých oblastech má Agenda 2030 rozvíjet myšlenku udržitelného rozvoje.

- Lidé – Vymýtit chudobu, hlad ve všech jejich formách a umožnit všem lidem naplnění jejich potenciálu v důstojnosti, rovnosti a zdravém prostředí;
- Planeta – Ochrana planety před jejím poškozením, to včetně výroby a čerpání přírodních zdrojů a podnikání akutních kroků v rámci klimatické změny;
- Prosperita – zajištění prosperity a životního naplnění pro všechny. Ekonomický, sociální a technologický rozvoj bude brát ohledy na přírodu;
- Mír – zajištění mírumilovných, spravedlivých společností, které jsou oproštěny od strachu a násilí;
- Partnerství – vytvoření „globálního partnerství pro udržitelný rozvoj“. Rozvoj globální solidarity zaměřené na potřeby nejchudších.

Obrázek 1: Cíle udržitelného rozvoje

Zdroj: www.osn.cz

2.1.3 Udržitelný rozvoj v České republice

Na udržitelný rozvoj ve světě zareagovala i ČR. V České republice bylo 8. prosince v roce 2004 schváleno usnesení vlády č. 1242 o cílech strategie udržitelného rozvoje v ČR. Cíle byly definovány v několika bodech, tyto body byly popsány již panem Mezřickým (2005).

- Stabilita ekonomiky a odolnost vůči negativním vlivům;
- Podporovat udržitelný růst ekonomiky respektující kapacitu životního prostředí;
- Snahou o konkurenceschopnost rozvíjet znalosti a dovednosti v oboru průmyslu, služeb a zemědělství;
- Uchovat přírodní bohatství ČR i příštím generacím, toho docílit harmonickými vztahy ekosystémů;
- Minimalizovat střety zájmů mezi hospodářskými a zájmy životního prostředí;
- Řešení problémů udržitelného rozvoje;
- Stabilní počet obyvatel v ČR;
- Snižovat nezaměstnanost;
- Stálý růst vzdělanosti;
- Sociální soudržnost;
- Obhajování a prosazování národních zájmů ČR na mezinárodní scéně;
- Podpora udržitelného rozvoje v regionech;
- Rozvoj sociálních a veřejných služeb;
- Umožnit lidem účast na rozhodování při otázkách udržitelného rozvoje v ČR;
- Efektivnost a efektivita výkonu činnosti veřejné správy v oblasti udržitelného rozvoje;
- Zajišťování bezpečnosti před mezinárodními konflikty a kriminalitou.

Pro implementaci Strategického rámce ČR 2030 a Agendy 2030 OSN pro udržitelný rozvoj a pro dodržování cílů strategie udržitelného rozvoje v ČR, dále pak pro projednání Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti, Zprávy o naplňování Agendy 2030 OSN pro udržitelný rozvoj, jež vyhodnocují naplňování opatření a indikátorové sady a metodickou koordinací koncepčních dokumentů byla zřízena Rada vlády pro udržitelný rozvoj, a to usnesením vlády č. 778 ze dne 30. července v roce 2003, jako stálý poradní, iniciační a koordinační orgán vlády České republiky pro udržitelný rozvoj. V roce 2018 byl přesunut výkon a veškerá koordinace agendy na MŽP (www.mzp.cz). Předsedou Rady je ministr životního prostředí a místopředsedou ministr pro místní rozvoj. V současné době má Rada 39 členů a členek.

Strategický rámec Česká republika 2030

Pro rozšíření dokumentu Agenda 2030 byl v ČR vytvořen Strategický rámec Česká republika 2030. Je to základní dokument státní správy pro udržitelný rozvoj a zvyšování kvality obyvatel v ČR. V 6 klíčových oblastech shrnuje, jakým rizikům ČR čelí, kam rozvoj dospěl a jaké příležitosti může využít v budoucnu. Pro každou oblast formuluje specifické a strategické cíle. Informace o nich jsou k dispozici na oficiálních webových stránkách (www.cr2030.cz). O naplnění jednotlivých cílů rozhodují jednotlivá ministerstva, která se je snaží promítnout do krajských a obecních politik i každodenního života všech obyvatel.

Obrázek 2: ČR 2030

Zdroj: www.cr2030.cz

2.1.4 Udržitelný rozvoj ve vztahu k podniku

Pro určené podniky platí zveřejňování informací o uplatňování zásad udržitelného rozvoje v podniku. Při zohledňování udržitelného rozvoje se na podnik nehledí jen jako na ekonomický subjekt, ale také na subjekt, zohledňující i další pilíře udržitelného rozvoje. Podniková politika se musí zabývat nejen ekonomickým pilířem, ale i o sociální a environmentální pilíř. Cílem podniku v rámci udržitelného rozvoje by mělo být, aby tyto pilíře byly v úzkém propojení a symbióze. Neměl by být upřednostňován ekonomický pilíř, ale ani sociální a environmentální. Aby podnik mohl sledovat udržitelný rozvoj v rámci podniku, tak vznikly nejrůznější nástroje. Podle odborného článku, který uveřejnila dvojice (Searcy a Buslovich),

tak podnik díky těmto nástrojům dokáže přesně specifikovat, jak je udržitelný. Tyto nástroje slouží nejen pro samotný podnik a jeho sebereflexi, ale také jsou dostupné pro kohokoliv, kdo o ně projeví zájem. Mezi nejčastější nástroje patří výroční zpráva, environmentální účetnictví, certifikace PEFC a SCS a responsible care. Všechny tyto nástroje se řadí do výkazu o udržitelném rozvoje Sustainability report.

Sustainability report

Podávání zpráv o udržitelnosti tedy zmiňovaný Sustainability report je ve většině případů dobrovolnou činností jurisdikce. Zpráva by měla obsahovat kvalitativní a kvantitativní informace, co dělá společnost pro udržitelnost. Výzkumníci (Searcy a Buslovich), kteří pojednávali ve svém odborném článku o tom, jak je Sustainability report podniky využívány, zjistili, že v posledních letech vykazování těchto zpráv narostlo, avšak stále to není mnoho. Pouhých 27 % z 250 nejúspěšnějších podniků, které se nachází v seznamu Fortune 500 Global, vykazovaly otázky ohledně udržitelnosti ve svých výročních zprávách.

Interní používání zpráv o udržitelnosti

Sustainability report by měl sloužit jak pro veřejnost, tak by měl být nápomocen i pro podnik samotný. Jelikož jsou zprávy o udržitelnosti nejčastěji vypracovávány interními pracovníky, více než externími pracovníky, tak to vypovídá o tom, že zprávy o udržitelnosti jsou interně využívány především ke zvýšení povědomí o podniku zaměstnancům a zprávy jsou zapojeny i jako vnitřní referenční nástroj. Podle výzkumu, který prováděla dvojice (Adams a Frost, 2008) bylo hlavním tématem zjistit, jaká je motivace pro podávání zpráv o udržitelnosti. Zjistilo se, že hlavní motivací pro vykazování jsou pro podnik obchodní a morální důvody.

Nejčastější témata při vykazování Sustainability reportu

Jakých témat se má Sustainability report dotýkat není přesně dané. Podniky častokrát musí sami uvážit, jaká témata ve svých reportech zohlednit. Podle výzkumu, který provedla dvojice výzkumníků (Székely a Brocke) na 9 514 zprávách o udržitelnosti (Sustainability report), se zprávy a témata v nich odlišují hlavně podle toho, jaký má podnik předmět podnikání. Environmentální témata ve zprávách se nejčastěji týkají snížení zhoršování životního prostředí prostřednictvím zachováním zdrojů a energie. Týkají se také udržitelného nakládání s odpady, emisemi vypouštěných

do ovzduší, hlukem, spotřebou energie a používáním a vypouštěním vody. V oblasti sociální se témata dotýkají nejčastěji lidských práv, stabilního udržování kvality života zaměstnanců, sociálního partnerství a spokojenosti zákazníků. Pro oblast, která se věnuje tématům ekonomickým, se reporty nejčastěji zaobírali korupcí a úplatkářstvím, ekonomickou rentabilitou, nabíráním a udržováním nových talentovaných zaměstnanců, dále pak kodexy chování a dodržováním pravidel. Nejčastějšími podniky, které zveřejňovaly zprávy o udržitelnosti, byly podniky v sektoru finančních služeb, energetiky, těžebního sektoru a potravin a nápojů. Výzkumníci uvedli, že nejvíce probíraným tématem v oblasti životního prostředí jsou emise a spotřeba. V sociální udržitelnosti jsou to témata ohledně zaměstnanců. Při ekonomické udržitelnosti to byly témata z oblasti prezentace finančních údajů.

2.2 Podnik

Podnik je podle nového občanského zákoníku (Zákon č. 89/2012 Sb.) definován jako obchodní závod. Podle § 502 je obchodní závod organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k vykonávání činnosti. Podnik hospodáří v nejrůznějších oblastech činnosti ekonomiky, jakožto výrobní, stavební, obchodní a zemědělské. Je základní součástí ekonomiky a jeho nejdůležitějšími znaky je právní subjektivita. To znamená, že může svým jménem jednat v obchodních vztazích. Dalším znakem je hospodářská samostatnost, tedy, že z výnosů hradí své náklady. Podnik jako takový samostatně rozhoduje o předmětu své činnosti a o svém vnitropodnikovém organizačním uspořádání. Jakýkoliv subjekt může být podnikem, tedy i subjekty u kterých při jejich zřízení nebyla ekonomická činnost. Důležitým faktorem jest, že činností subjektů dochází k vytvoření konkurenčního prostředí.

2.2.1 Náležitosti podniku

Abychom podnik mohli definovat jako podnik, měl by splňovat určité podmínky. Ty definuje Zákon č. 89/2012 Sb. – Občanský zákoník. První podmínkou by mělo být, že má obchodní jméno (fyzických osob by mělo být uvedeno jméno a příjmení a u právnických osob by měl být název zapsán v obchodním rejstříku). Další náležitostí je, že podnik by měl mít obchodní majetek, tedy soubor majetkových hodnot ve vlastnictví podnikatele sloužící k podnikání. Náležitostí je též základní

kapitál, tedy vklady společníků. Jaký je minimální vklad základního kapitálu, to upravuje zákon v závislosti na právní formě podniku.

2.2.2 Dělení podniků

Pro lepší orientaci v problematice podniků byly vytvořeny určité způsoby, jak můžeme podniky dělit (Veber, 2005). Příloha I. Nařízení komise (ES) č.800/2008 dělí podniky podle velikosti.

- a) Podle velikosti – mikropodniky (méně než 10 osob a roční obrat nepřesahuje 2 miliony EUR), malé (méně než 50 osob a roční obrat nepřesáhne 10 miliónů EUR), střední (méně než 250 osob a roční obrat nepřesahuje 50 miliónů EUR), velké (pokud podnik nelze zařadit do skupiny mikropodniků, malých podniků ani středních podniků, tak je velkým podnikem);
- b) Podle výkonu – vyrábějící statky, obchodní a poskytující služby;
- c) Podle právní normy podnikání – soukromé podniky, družstva, státní podniky, obchodní společnosti.

2.2.3 Příklady podniků

Příklady podniků rozdělujeme podle způsobu, jak vzniká konkurenční boj v konkurenčním prostředí:

- a) Podnikatelé (Osoba samostatně výdělečně činná, obchodní společnosti) – subjekty jejímiž hlavní činností je hospodářská činnost;
- b) Státní podniky – provozují podnikatelskou činnost;
- c) Města a obce – provádějí aktivity a činnostmi, jimiž konkurují ostatním subjektům;
- d) Nadace;
- e) Obecně prospěšné společnosti;
- f) Příspěvkové organizace a veřejné instituce;
- g) Občanská sdružení;
- h) Nemocnice;

- i) Školská zařízení;
- j) Muzea a galerie.

2.2.4 Dřevozpracující podnik

Dřevozpracující podnik je podnikem, jehož předmět podnikání souvisí se dřevozpracující činností nebo papírnictvím. Předměty podnikání upravuje ve svých přílohách živnostenský zákon (Zákon č. 455/1991 Sb.) Předmětem podnikání je buď to nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin. Dále pak zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, a v neposlední řadě výroba vlákniny, papíru, lepenky a zboží z těchto materiálů. Podle publikace, na které se podílel pan profesor Jánský (2012) dřevozpracující podniky úzce souvisí s lesními podniky, jelikož lesnictví vytváří pro dřevozpracující podniky produkci, která je důležitou součástí jejich činnosti. Dřevozpracující podniky se nachází na celém území České republiky, avšak častokrát se koncentrace těchto podniků směřuje do určitého místa. Zde jsou důležitými faktory v souvislosti se zaměstnaností v regionech. Situovanost dřevozpracujících podniků je spjata s lesními porosty, kde je tento dostatek dříví výhodou právě pro tento druh podniků. Dřevozpracující podniky můžeme podle odvětvové studie (projekt Překvap), kterou vypracovali odborníci z Národní observatoře pro Fond dalšího vzdělávání (www.nvf.cz) rozdělit do dvou skupin. První skupinou jsou moderní velkokapacitní podniky, které se pohybují v oboru pilařství. Tyto podniky nalzáme nejčastěji v okolí větších měst. Tyto velkokapacitní podniky se většinou zabývají produkcí základních polotovarů primárního zpracování dřeva. Vznik těchto podniků byl zapříčiněn financováním převážně zahraničním kapitálem. Druhou skupinou dřevozpracujících podniků jsou střední a malé dřevozpracující podniky, které se zaměřují na specializovanou výrobu s vyšší přidanou hodnotou. Tyto menší až střední podniky tvoří základ dřevozpracujícího průmyslu v ČR. Zajišťují zaměstnanost v oblastech, které nejsou blízko městských aglomerací. Ekonomická situace dřevozpracujících podniků se v posledních letech zhoršuje. V porovnání se zahraničními dřevozpracujícími podniky mají ty v České republice zastaralejší strojní vybavení, což způsobuje nízkou produktivitu, efektivnost a kvalitu v porovnání s těmi zahraničními. Z tohoto důvodu mnoho těchto podniků v posledních letech zaniká. Podle údajů, které jsou k dispozici na webových

stránkách Lesů České republiky, s. p. (www.lesy-cr.cz) se nejvíce dřevozpracujících podniků zaměřuje na pilařství. Podle údajů, které byly zjištěny, operuje v tomto odvětví 713 podniků.

2.3 Nefinanční část výroční zprávy

Nefinanční část výroční zprávy neboli reporting. Poskytuje informace o nefinančních aktivitách daného podniku. Nefinanční reporting popisuje environmentální, sociální a zaměstnanecké informace o podniku. Díky tomuto reportingu je pak možné porovnávání svých dosažených výsledků s jinými podniky, které podnikají ve stejném odvětví. Popis těchto sociálních a ekologických oblastí poskytuje společnosti kompletní údaje o podniku. Tím pádem je podnik mnohem více transparentní a důvěryhodnější. Mnoho podniků nechce tyto informace zveřejňovat. Nezveřejňují je ze strachu z úniku citlivých dat, nebo nevědí, jak reporting správně provádět. Většinou se nefinanční informace vykazují každoročně prostřednictvím výroční zprávy nebo jako samostatný výkaz. Tyto zprávy jsou také častokrát zveřejňovány online na webových stránkách podniku. Další možnou formou je vykazování pomocí online prezentace pomocí rubrik na stránkách podniku. Jak uvádí (Kašparová a Kunz, 2013) některé společnosti vykazují kombinace obou.

Reporting musí podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU podávat každý podnik který splňuje, že dosahuje čistého obratu 40 000 000 EUR, dále pak zaměstnává více než 500 zaměstnanců a posledním kritériem je to, že se jedná o subjekt veřejného zájmu tzn. Podniky, které se pohybují na burze.

2.3.1 Účel nefinančních reportů

Vytváření nefinančních reportů má svůj účel. Důvody, které uvádí paní Kašparová ve své knize o reportování (2011) je komplexní informovanost o podniku v oblastech sociálních a environmentálních. Dále pak i o zaměstnaneckých otázkách. Udává údaje tedy o tom, jak si daný podnik vede v těchto oblastech a například, co dělá podnik udržitelným. Tím, že podnik zveřejní tyto nefinanční informace, si zaručuje spolehlivost údajů při nejrůznějších auditech. Pro společnost má zveřejnění mnoho benefitů (transparentnost, dobré jméno firmy, získání nových zaměstnanců, silnější konkurence, posílení reputace a značky). Dále pak poskytuje údaje o dodržování lidských práv, boje proti korupci a úplatkářství. Tyto informace jsou důležité

pro investiční rozhodnutí. Cílem nefinančního reportingu je stanovit minimum, které by měly společnosti dodržovat při řešení negativních dopadů své činnosti. Společnosti své nefinanční reporty vydávají hlavně pro své akcionáře a ostatní zainteresované strany (stakeholders). Vydávání má pozitivní dopad i pro investory.

2.3.2 Vykazování nefinančních reportů

Vykazování nefinančních reportů má svou historii. V počátku vykazování nefinančních informací podnik pouze informoval o vyplácení sociálních dávkách, které vyplácel svým zaměstnancům. Později však po ekologických katastrofách, začaly podniky podávat informace o svých environmentálních činnostech, a jak se staví k udržitelnosti. (Székely a Brocke)

Vykazování nefinančních reportů je dáno pro určité podniky zákonem, to však není jediná motivace pro podniky, proč nefinanční report vykazovat. Další druhy motivace zkoumala dvojice (Searcy a Buslovich) ve svém výzkumu. Motivace vykazování můžeme podle nich rozdělit do 3 kategorií (vnější tlaky, vnitřní tlaky a možnost sdílet příběh společnosti). Vnějšími tlaky jsou například akcionáři, kteří v určitých případech požadují informace o udržitelnosti od společnosti. Vnitřními tlaky mohou být požadavky managementu a vedení společnosti, ti se snaží hlavně o to, aby podnik se jevil pro zákazníky a zaměstnance jako transparentní.

Ve výzkumu, který provedla trojice výzkumníků (Cohen a kol., 2011), se zkoumalo, zda vykazování nefinančních informací je vykazováno spíše v příznivějším světle, než tomu tak doopravdy je. Podle analýzy nefinančních zpráv došli k výsledku, že většina podniků zveřejňuje kladné nefinanční informace, více než záporné informace. To je nejspíše zapříčiněno tím, že na nefinanční část reportu nejsou kladeny takové kontroly jako na finanční reporty, proto dochází k tomuto jevu. Tyto rozdíly by se podle výzkumu odstranily, pokud by bylo přesně dané a stanovené co podniky musí v nefinančních reportech zveřejňovat.

2.3.3 Druhy nefinančních reportů

Jelikož neexistují žádné právní požadavky na to, jak by měly nefinanční reporty vypadat, tak i obsah ale i druh reportu se může lišit. Zpráva nefinančního reportu

tak může obsahovat všechny aspekty nefinanční výkonnosti, ale může obsahovat jen nějaká určitá témata. Rozlišujeme tyto druhy reportů (Visser a kol., 2007):

- 1) Zpráva o společné odpovědnosti podniku (Corporate Social Responsibility Report, CSR Report);
- 2) Zpráva o udržitelném rozvoji (Sustainability Report);
- 3) Environmentální zpráva (Environmental Report);
- 4) Sociální zpráva (Social Report);
- 5) Zpráva o firemním občanství (Corporate Citizenship Report).

2.3.4 Zpráva o společenské odpovědnosti podniku (CSR Report)

Zpráva o společenské odpovědnosti podniku (CSR Report) je po Zprávě o udržitelném rozvoji (Sustainability Report) druhá nejpoužívanější forma vykazování nefinančního reportu. Podle výzkumu, který proběhl v roce 2013 společností KPMG a do své knihy ho interpretovala i dvojice autorů (Kašparová a Kunz, 2013) se druhy informací, které se vykazují v těchto 2 reportech, ve velké míře moc neliší. Může dojít i k tomu, že tyto 2 reporty vykazují stejné informace. Jak už název zprávy napovídá, informace, které jsou touto zprávou zveřejňovány pro své stakeholders se zabývají vykazováním společenské odpovědnosti podniku. Podniky v ČR reagují na výzvy v oblasti CSR, avšak záleží častokrát na jejich velikosti. Základními principy CSR Reportu je dobrovolnost, komplexnost a symbióza daných oblastí společenské odpovědnosti, systematičnost a dlouhodobý časový horizont. Společenská odpovědnost znamená, že při svých každodenních činnostech se od společnosti očekává odpovědné chování. Odpovědné chování by mělo být takové, aby bylo transparentní a etické, mělo by přispívat k udržitelnému rozvoji (ohleduplnost vůči životnímu prostředí, pomoc potřebným, podpora regionu, kde podnik působí) a nápomoc ke zlepšení stavu celé společnosti.

2.3.5 Oblasti společenské odpovědnosti

Společenská odpovědnost by se měla dotýkat 3 pilířů. Podnik by se podle odpovědného chování neměl zajímat pouze o dosažení zisku, ale měl by postavit své fungování na 3 pilířích. Tyto pilíře nazývá autorka Prskavcová (2008) tzv. „Tři pé“ (Planet, Profit, People). Společenská odpovědnost by měla naplňovat

všechny tyto pilíře, které můžeme nazývat oblastmi. Každá oblast má své specifické problémy a o těchto problémech by měla společnost informovat ve svých nefinančních reportech.

2.3.6 Směrnice Evropského parlamentu

Nefinanční reporting je upravován v rámci Evropské unie směrnicí. Směrnice se zabývá záležitostmi environmentálními (používání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů, využití půdy, vodních zdrojů, emise skleníkových plynů), sociálními, zaměstnaneckými otázkami (rovnost pohlaví na pracovišti, dodržování práv a podmínek pro zaměstnance, bezpečnost při práci), dodržování lidských práv, boje proti korupci a úplatkářství. Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014 by v reportu mělo být uvedeno, jak těmto věcem předejít. Směrnice udává, že povinnost zveřejňovat nefinanční report má takový podnik, který je subjektem veřejného zájmu a má více než 500 zaměstnanců a zároveň čistý obrat přesáhl 40 000 000 EUR.

2.4 Rámce pro vykazování nefinančních reportů

Pro vykazování nefinančních informací slouží podnikům rámce, které udává směrnice Evropského parlamentu. Podniky mající povinnost podle směrnice zveřejňovat nefinanční report by měly z těchto vnitrostátních a unijních rámců vycházet. Těmito rámci jsou:

- systém pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS);
- mezinárodních rámců úmluva OSN Global Compact;
- směrnice pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pro národní společnosti;
- norma Mezinárodní organizace pro normalizaci ISO 26000;
- Mezinárodní organizace práce o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku;
- globální iniciativa pro podávání zpráv (Global Reporting Initiative);
- SA 8000;
- AA 1000 AccountAbility.

2.4.1 Cíle zveřejňování rámců

Cílem zveřejnění rámců je podle autorů knihy (Kašparová a Kunz, 2013) usnadnit srovnatelné a užitečné zveřejňování informací podniků. Podnik si však může sám vybrat, zda se chce řídit mezinárodními, unijními nebo vnitrostátními rámci, a jak moc se jich bude řídit. Tyto rámce by měly pomoci v tom, aby údaje, které podnik vykazuje bylo možné porovnat s údaji jiných podniků. Dále by rámce měly být nápomocné v tom, aby byl podnik více transparentní a neopomínal vykazovat informace, které by byly důležité pro zjištění situace v podniku například pro stakeholders.

2.4.2 Charakteristika vybraných rámců

Směrnice GRI

Historie Směrnice GRI sahá do roku 1997. V počátku fungování Global Reporting Initiative zohledňoval pouze témata zaměřená na environmentální pilíř. Po konzultaci stakeholderů (podnikatelé, investoři, veřejnost, účetní a akademici) vydává GRI v roce 2002 druhou verzi G2 a v roce 2006 třetí verzi G3. Poslední aktualizací z roku 2013 je forma G4. Zde jsou zohledněny zájmy uživatelů zpráv. Cílem této organizace je vytvořit důvěryhodný a globálně univerzální rámec pro report v oblastech ekonomických, sociálních a environmentálních nejen pro velké, ale i menší podniky. (Kašparová a Kunz, 2013)

V současné době se nejvíce reportů řadí pod GRI. Reporty se v poslední době nejvíce zaměřují na ukazatele výkonnosti. Ty nejsou však natolik důvěryhodné, jelikož organizace uvádějí jen několik ukazatelů výkonnosti, častokrát nepodložené důkazy. (Székely, Brocke)

Podle pokynů, které jsou dostupné na webových stránkách (www.globalreporting.org), obsahem GRI jsou dokumenty, které jsou sektorově i všeobecně zaměřeny. Na těchto 4 dokumentech se shodli stakeholderi, jako na všeobecně aplikovatelných dokumentech pro vykazování výsledků podniků v oblastech udržitelného rozvoje:

- Sustainability Reporting Guideline – definice požadavků na obsah zprávy, kvalitu informací a základní informace, které by měly být součástí reportů;
- Indicator Protocols – každému indikátoru výkonnosti je věnován jeden protokol, ten definuje daný ukazatel a informaci, jak zprávu připravit;
- Sector Supplements – vysvětlivky a doplňující informace, jak aplikovat v konkrétním sektoru;
- Technical Protocols – technická nápověda pro řešení případných problémů.

Mezi zásady stanovení kvality vykazování patří vyváženost, porovnatelnost, přesnost, včasnost, srozumitelnost a spolehlivost. Rámec GRI obsahuje celkem 10 ekonomických, 16 environmentálních (vztah k životnímu prostředí) a 24 sociálních (pracovní podmínky, respektování lidských práv, odpovědnost za produkty, okolní společnosti) ukazatelů výkonnosti. Každý tento ukazatel je zohledněn v individuálním protokolu (Indicator Protocol), zde se nachází podrobná metodologie a definice jednotlivých ukazatelů.

Směrnice OECD pro nadnárodní podniky

OECD sdružuje ekonomicky nejvýznamnější země světa. Tato organizace vznikla v roce 1961 v Paříži. Autoři knihy (Kašparová a Kunz, 2013) uvádí, že cílem OECD je organizace a koordinace světových politik, jejíž úkolem je dlouhodobý ekonomický rozvoj členských i nečlenských zemí. Směrnice OECD je dokument, kde se od podniků očekává, že budou přispívat k udržitelnému pokroku v oblastech hospodářských, sociálních a životního prostředí. Požadavky Směrnice OECD na podniky je, že v nefinančních zprávách by měly podniky uvádět informace o tom, jak zpřístupňují informace, jak bojují s úplatkářstvím. Dále pak informace o vědě a technice, životním prostředí, informace o zaměstnanosti a vztazích mezi podnikem a zaměstnanci. Podniky by měly uvádět také informace o hospodářské soutěži a daních a zájmech spotřebitelů. Výhodou této směrnice je podpora vládami členských států a výhoda v jejím globálním zásahu. Podniky musí postupovat podle této směrnice i ve všech trzích, kde působí. Další výhodou je, že směrnice pokrývá vícero CSR témat, než je třeba u jiných rámců. Nevýhodou směrnice OECD je, že směrnice má velmi slabý sankční mechanismus při jejím porušování. Nevýhodou je také to, že podniky, které musí tuto směrnici používat pocházejí z industrializovaných zemí.

UN Global Compact

Iniciativa UN Global Compact spočívá na deseti principech (zamezení korupce, lidská práva, práva zaměstnanců, ochrana životního prostředí a rozvoje), které jsou založeny na všeobecné shodě účastníků UN Global Compact. Na těchto bodech podle (Shoji, 2015) spolupracovali dohromady zástupci obchodních společností a vládní úředníci a hlasovali o jednotlivých principech, aby byly co nejvíce použitelné. Tato iniciativa nemá žádnou právní závaznost, funguje tedy díky samoregulaci a sebeovládání svých účastníků. Podle OSN se jedná o nejrozšířenější rámec, který sdružuje podnikové strategie, provozní činnosti s universálními hodnotami a cíli udržitelného rozvoje. V této iniciativě nalézáme silný apel na zapojení stakeholderů, kteří přesně určí, která témata jsou pro podnik nejdůležitější, a jaká mají prioritu. (Kašparová a Kunz, 2013) uvádí, že cílem UN Global Compact je vytvořit základ pro diskusi ohledně udržitelného rozvoje a předávání poznatků a zkušeností v této oblasti. Motivovat podniky k interním i externím změnám. Podniky z tohoto důvodu mají vydávat zprávu Communication on Progress, kde informují stakeholdery o pokroku a o tom, jak si stojí v implementaci deseti principů UN Global Compact. Výhodou tohoto rámce je silná pozice, spočívající v jeho podpoře vládami členskými státy OSN. Další výhodou je, že principy jsou akceptovatelné pro velké množství podniků v globálním měřítku. Jako nevýhodu může být považováno, že zpráva neobsahuje vysvětlení, jak by mělo dojít k implementaci principů do podniku. Kritika vytýká této iniciativě také, že přistoupení k tomuto rámci není pro podnik nic složitého, a to může vést k tomu, že podnik používá UN Global Compact hlavně pro své PR aktivity.

ISO 26000

Posledním rámcem, který by byl podle důležitosti charakterizovat je ISO 26000. Organizace ISO je v současné době největším tvůrcem mezinárodních rámců založených na dobrovolnosti. Rámec ISO 26000 slibuje, že se stane globálním, jednotícím rámcem, který sjednotí chápání koncepce společenské odpovědnosti a určí přesně její základní oblasti zájmu. Norma ISO 26000 udává 7 principů, kterých by se podniky při svém odpovědném chování měly držet. Norma udává témata, o kterých by podniky měly poskytovat informace (lidská práva, pracovní podmínky, řízení a správa organizace, životní prostředí, etické podnikání, rozvoj místní kultury, péče o spotřebitele). V této normě je doporučeno externí ověřování reportů. V normě

se uvádí i jak toto ověřování provádět. (Herciu, 2016) uvádí, že by norma ISO 26000 měla být schopna vytvářet hodnotu pro organizace i pro ostatní. Dále zdůraznit výsledky zlepšení výkonu, též zvýšit důvěryhodnost a přilákat investory. Hlavní výhodou je, že se na tvorbě této normy podílelo mnoho expertů a má předpoklad se stát jednotícím rámcem. Pro podniky může být tato norma lepší než ostatní z důvodu, že je to globální rámec, tedy, že jeho využití je po celém světě. Podle (Bucur a kol., 2011) je použitelnost této normy nejen pro rozvinuté země, ale také pro podniky sídlících v rozvojových zemích. Největší chybou na této normě je podle expertů to, že je zpoplatněn. Tato skutečnost může odrazovat podniky od jeho využití. Problém někteří vidí také v tom, že tento rámec je až moc komplexní. (Kašparová a Kunz, 2013)

2.5 Výroční zpráva

Výroční zpráva je důležitý dokument, který musí vyhotovit obchodní společnosti a akciové společnosti, které v minulém roce splnili alespoň dvě kritéria ze tří (výše rozvahy činila přes 40 miliónů Kč, čistý obrat dosáhl nad 80 miliónů Kč, průměrný stav zaměstnanců byl 50 osob). Vypracovávají účetní jednotky, které jsou povinny vyhotovit účetní závěrku ověřenou auditorem. Tuto zprávu nevyhotovují jen v případech uvedených v § 20 odst. 2 zákonu č. 563/1991 Sb. – Zákonu o účetnictví. Výroční zpráva by měla podat celkové a úplné informace o minulém roku, resp. o hospodaření a výkonnosti podniku. Měla by podat obchodní, personální nebo marketingové údaje, ale i údaje ohledně daní dané společností. V neposlední řadě informuje o svých plánech do budoucna a také tímto dokumentem společnost prezentuje svou filozofii a své cíle.

2.5.1 Obsah výroční zprávy

Obsahem výroční zprávy by mělo být nejen vyjádření o budoucích cílech a plánech, ale také vyjádření o finanční a nefinanční stránce společnosti. Tyto informace by měly obsahovat:

- 1) Skutečnosti, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy;
- 2) Předpokládaný vývoj činnosti účetní jednotky;

- 3) Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje;
- 4) Informace o organizační složce podniku v zahraničí;
- 5) Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí;
- 6) Aktivity v oblasti pracovně-právních vztahů;
- 7) Nabytí vlastních podílů.

Podle Zákonu o účetnictví – Zákon č. 563/1991 Sb. by všechny výše vypsane body měly sloužit k tomu, aby poskytly informaci o finanční zdravoti dané firmy, a poslouží tak nejen budoucím investorům, ale také konkurenčním společnostem v oboru. Výroční zpráva by měla udávat informace o zakázkách, důležitých obchodech, charitativní činnosti, ale také o projektech, které společnost zrealizovala. Tyto body nejsou součástí účetní závěrky.

2.5.2 Nefinanční část výroční zprávy

Ve výroční zprávě by též měla být zohledněná nefinanční část. Toto téma řeší zákon o účetnictví, i když jen okrajově. Podle tohoto zákona konkrétně podle §21 odstavce č. 2: „Výroční zpráva musí kromě informací nezbytných pro naplnění účelu výroční zprávy dále obsahovat nejméně finanční a nefinanční informace“. Podle tohoto usnesení, tak nefinanční informace podávají všechny organizace. ES dále upravuje, že tyto nefinanční reporty vykazuje velká účetní jednotka, která je obchodní společností nebo konsolidující účetní jednotka velké skupiny účetních jednotek a je zároveň subjektem veřejného zájmu a k rozvahovému dni překročí počet 500 zaměstnanců za účetní období. Účetní jednotka vydává nefinanční informace v takovém rozsahu, aby byl pochopen vývoj, výkonnost, postavení a dopad účetní jednotky na otázky:

- a) O životním prostředí;
- b) Sociální a zaměstnanecké;
- c) O respektování lidských práv;
- d) Ohledně boje proti korupci a úplatkářství.

Strukturou se zabývá §32 odstavec č. 2.

Nefinanční informace mohou být s výroční zprávou nebo konsolidovanou výroční zprávou zveřejněny na internetových stránkách daného podniku v rozmezí 6 měsíců od rozvahového dne. Musí však být zpřístupněny veřejnosti.

2.5.3 Zveřejňování a archivace výroční zprávy

Dalším tématem ohledně výroční zprávy je její archivace a zveřejňování. Účetní jednotky jsou povinny archivovat účetní záznamy po dobu, kterou stanovuje zákon o účetnictví, tedy po dobu 10 let od konce účetního období. Každý povinný subjekt by měl výroční zprávu zveřejnit na místě, které je přístupné veřejnosti, taktéž by měl subjekt umožnit veřejnosti pořízení kopie. Zpráva se taktéž zveřejňuje ve veřejném rejstříku sbírce listin příslušného rejstříkového soudu v elektronické podobě ve formátu PDF, aby nedošlo k sloučení nebo rozdělení dokumentů. Dále pak podle zákona č. 106/1999 Sb.; o svobodném přístupu k informacím musí být výroční zpráva zveřejněna do 1. března každého roku za předchozí kalendářní rok. Výroční zpráva při zveřejňování musí být ověřena auditorem a schválena valnou hromadou společnosti. Zveřejnění výroční zprávy a účetní uzávěrky musí být uskutečněno do 30 dnů od doby, kdy byla ověřena auditorem. Pokud by nebyla zpráva schválena valnou hromadou nebo ověřena auditorem, společnost je povinna zveřejnit výroční zprávu do dalšího účetního období a musí obsahovat informaci, že výroční zpráva nebyla ověřena auditorem nebo nebyla schválena valnou hromadou.

2.5.4 Konsolidovaná účetní závěrka

Konsolidovanou účetní závěrkou je podle Zákona o účetnictví – Zákon č.563/1991 Sb. účetní uzávěrka vytvořená metodami konsolidace. Konsolidovaná účetní uzávěrka je taktéž, jako výroční zpráva ověřovaná auditorem. Pokud by měl podnik vyhotovit konsolidovanou účetní závěrku, tak povinností této konsolidované účetní závěrky je vytvořit konsolidovanou výroční zprávu. Náležitostmi této výroční zprávy jsou informace o konsolidačním celku, účetních jednotkách pod společným vlivem a účetních jednotkách přidružených. Pokud konsolidovaná výroční zpráva obsahuje všechny náležitosti výroční zprávy, tak se výroční zpráva nemusí vytvářet, jelikož by docházelo ke zdvojení. Konsolidovanou účetní závěrku je nejčastěji účetní

závěrkou několika podniků, které mají společný majetek a závazky a dosažené hospodářské výsledky mateřského podniku s ostatními podniky, v nichž má určitý podíl.

3 Metodika

Informace pro tuto část bakalářské práce byly čerpány z odborných anglických článků, tuzemské odborné literatury a oficiálních internetových zdrojů, které se zabývají touto problematikou. Dále byly informace získány z výročních zpráv organizací sdružených ve Společenstvu dřevozpracujících podniků v ČR, z. s., zpracovaných podle zákona číslo 563/1991 Sb., o účetnictví.

Výzkum byl prováděn ve 4 fázích. První fáze se opírala o data, která byla zjištěna pomocí dostupných internetových informací. Data byla zanalyzována a pomocí níže popsaných statistických metod byly zjištěny další informace, na které mohlo být navázáno v dalším šetření.

V druhé fázi byla data získávána pomocí dotazníkového šetření. Toto šetření mělo pomoci v zjišťování používaných metod pro vykazování nefinančních informací mezi podniky řadící se do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR. Pomocí statistické metody byly tyto informace zanalyzovány a vyhodnoceny.

Třetí fáze metodiky získala data za pomoci telekomunikace. K této metodě zjišťování bylo přistoupeno, proto, aby údaje, které byly zjištěny pomocí dotazníkového šetření a Veřejných rejstříků a Sbírkou listin mohly být porovnány a následně potvrzeny anebo vyvráceny.

Čtvrtá fáze bakalářské práce se zabývala celkovou analýzou všech získaných dat. Tato data byla získána z předešlých fází metodiky. Získané informace posloužily k tvorbě daných kritérií. Kritéria nemohla být určena dříve, jelikož nebylo známo, co je pro dřevozpracující podniky prioritou při vykazování nefinančních informací. Priority dřevozpracujících podniků byly objasněny až díky proběhlým šetřením. Díky určeným kritériím mohlo dojít ke komparaci jednotlivých rámců pro vykazování nefinančních reportů. Pomocí odborné literatury a literární rešerše byly zjišťovány informace o jednotlivých rámcích podle určených kritérií a poté doporučena ta nejvhodnější metodika pro vykazování nefinančních informací pro účely dřevozpracujících podniků v ČR.

3.1 Statistické metody

Aby bylo možné analyzovat zjištěné informace, bylo zapotřebí použít známé statistické metody. Použité statistické metody by měly sloužit ať už k tomu, aby bylo

možné přesně zjistit míru polohy (z množství dat určit tu hodnotu, která nejvíce odpovídá a charakterizuje množinu zjištěných dat), tak k tomu, aby bylo možné tyto data seřadit a data zobrazit v procentuálním vyjádření. Použité statistické metody by nám také měly pomoci v ověřování hypotéz.

3.1.1 Aritmetický průměr

Aritmetický průměr je nejnámějším a nejpoužívanějším průměrem. Pokud je zapotřebí zjistit průměrnou hodnotu ze zjištěných dat je nutné sečíst tyto stejnorodé hodnoty a vydělit je četností těchto dat. Nejčastěji se značí vodorovným pruhem nad proměnnou.

3.1.2 Pravděpodobnost

Pravděpodobnost udává takovou hodnotu, kterým je číslo, jež vyjadřuje, jakou mírou můžeme očekávat výskyt daného jevu. Pravděpodobnost se značí písmenem „P“. Jeho hodnota jde zjistit pomocí toho, že příznivé výsledky vydělíme celkovým počtem hodnot. Čím více se výsledná hodnota blíží hodnotě nula, tak tím je méně pravděpodobné, že se daný jev stane. Pokud se výsledná hodnota rovná nule, tak tento jev nemůže nastat. Výsledná hodnota lze vyjádřit i pomocí procentuálního vyjádření tím, že se výsledná hodnota vynásobí stem. Tato statistická metoda je používána při vyhodnocování získaných dat.

3.1.3 Určení závislosti

K tomu, aby bylo možné zjistit míru závislosti dvou jevů, byl v této bakalářské práci použit Pearsonův koeficient kontingence. Tento koeficient určuje sílu závislosti dvou jevů (daný jev je závislý na druhém). Tento Pearsonův koeficient kontingence se značí písmenem P a jeho vzorec je (Obrázek 3):

$$P = \sqrt{\frac{\Phi^2}{1 + \Phi^2}} = \sqrt{\frac{\chi^2}{\chi^2 + n}}$$

Obrázek 3: Pearsonův koeficient kontingence

Zdroj: *is.mendelu.cz*

Pro dosažení do tohoto vzorce je nutné vypočítat míru závislosti slovních znaků. K tomu slouží čtvercová kontingence (Obrázek 4):

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Obrázek 4: Vzorec pro výpočet čtvercová kontingence

Zdroj: is.mendelu.cz

Pro výpočet čtvercové kontingence je nutné použít nejen skutečné četnosti, ale i teoretické četnosti. Tyto teoretické četnosti se určí za předpokladu, že jevy jsou na sobě nezávislé. U těchto teoretických četností platí, že čím více se liší od skutečných četností, tím více jsou na sobě závislé. Aby bylo možné vypočítat teoretickou četnost, je nutné zjistit z tabulek příslušné okrajové četnosti značící se „ni“ a „nj“ (Obrázek 5)

$$n'_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n}$$

Obrázek 5: Vzorec pro výpočet teoretické četnosti

Zdroj: is.mendelu.cz

K určení kritické hodnoty, podle které lze hypotézu potvrdit nebo zamítnout slouží chí kvadrát. Aby bylo možné určit hodnotu kritické hodnoty je zapotřebí statistických tabulek. Tato hodnota je hledána v tabulkách chí kvadrátu – test nezávislosti. Hledáno je podle určeného stupně volnosti (r) na hladině alfa = 0,05. Pokud se P nachází v kritickém oboru ($P > \chi^2$) určenou hypotézu je nutné zamítnout.

3.2 Zjišťování dostupných informací

K tomu, aby bylo možné zjistit nefinanční informace výročních zpráv, bylo nutné dohledat výroční zprávy, které některé podniky mají za povinnost zveřejňovat. Tyto výroční zprávy podniky nejčastěji zveřejňují se svou účetní závěrkou na svých webových stránkách. Účetní závěrky a výroční zprávy musejí podniky poskytnout

také příslušnému rejstříkovému soudu, který tyto dokumenty zveřejní ve své databázi (or.justice.cz). Zde jsou přístupné veřejnosti. V této databázi byly vyhledávány podniky, jež patří do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR, z. s.

3.3 Zjišťování informací pomocí dotazníkového šetření

Zjišťování informací pomocí Veřejného rejstříku a Sbírký listin neobsahovalo všechny důležité informace (nebylo možné přesně dohledat, jakými metodami daný dřevozpracující podnik vykazuje své nefinanční informace), tak bylo přistoupeno k dotazníkovému šetření. Dotazník byl rozeslán všem dřevozpracujícím podnikům patřícím do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR do emailové schránky. Celkem tedy bylo rozesláno 97 dotazníků s prosbou o vyplnění otázek týkajících se „Vykazování nefinanční části ve výroční zprávě dřevozpracujících podniků“. Otázky byly kroužkovacího charakteru a byly vytvořeny za účelem získání údajů o podnicích a o tom, jakými metodami vykazují své nefinanční informace. Pro dotazníkové šetření byl vytvořen internetový dotazník, k jehož vytvoření byla použita doména (survio.com), zabývající se vytvářením dotazníků.

Zaznamenané odpovědi na otázky byly zpracovávány anonymně, aby nedošlo ze strany dřevozpracujících podniků k obavám o únik jejich citlivých informací. Adresátům bylo řečeno, že veškeré jejich odpovědi jsou anonymní a budou použity pouze pro získání údajů do této bakalářské práce a nebudou použity k jiným účelům. Šetření obsahovalo 5 otázek, na které adresáti odpovídali v průběhu 2 týdnů od 23. 3. 2020 do 6. 4. 2020. Dotazník byl vypracovaný v českém jazyce a dotazovaní se k jednotlivým otázkám mohli vracet. Dotazované strany musely odpovědět na všech 5 otázkách, jinak nebylo možné dotazník úspěšně dokončit.

3.4 Zjišťování informací pomocí telefonické komunikace

Jelikož informace, které byly zapotřebí, nebyly zjištěny pomocí Veřejného rejstříku a Sbírký listin ani pomocí dotazníkového šetření, bylo přistoupeno k další rekognoskaci, a to pomocí telefonické komunikace. Aby se okruh dřevozpracujících podniků, které patří do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR, z. s. zúžil, kvůli časové náročnosti, byly telefonicky kontaktovány jen ty dřevozpracující podniky, u kterých bylo v předešlém šetření zjištěno, že vykazují výroční zprávu. Byly vyselektovány pro telefonickou komunikaci i ty podniky, u nichž bylo zjištěno,

že nefinanční informace vykazují, avšak nebylo zjištěno, jakou metodu k tomuto vykazování využívají. Pro zodpovězení otázky, jaké metody dané dřevozpracující podniky využívají, bylo přistoupeno k získávání informací pomocí tohoto šetření pomocí telefonické komunikace. Podniky byly kontaktovány na telefonní čísla, která byla dohledána v seznamu podniků, které patří do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR. Celkem tedy bylo kontaktováno 24 dřevozpracujících podniků, u nichž bylo zjištěno, že vykazují výroční zprávu a v ní uvádějí nefinanční informace.

3.4.1 Vzorový průběh hovoru

Po dovolání do daného podniku a po představení bylo telefonujícímu v první řadě řečeno, že zodpovězené otázky se budou týkat vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě, a že veškeré získané informace budou použity v bakalářské práci vypracované na toto téma. Telefonujícímu bylo oznámeno, že veškeré informace budou použity anonymně kvůli ochraně citlivých dat. Pokud telefonující přistoupil, na to, že mu bude položeno několik otázek, tak se přešlo k jejich zodpovídání.

První otázkou bylo zjišťováno, zda daný podnik opravdu vykazuje ve výroční zprávě nefinanční informace. Pokud odpovídající zjištění negoval, bylo zjišťováno, zda má ponětí o tom, zda má tyto informace vykazovat nebo zda neví, o co se jedná.

Pokud byla první otázka zodpovězena kladně, byla tazatelem položena druhá otázka, týkající se využívání jednotlivých metod pro vykazování nefinančních informací. Otázky zněly, zda dřevozpracující podnik využívá nějakou ze známých metod pro vykazování nefinančních reportů. Když odpovídající oznámil, že se řídí nějakou ze známých metod, bylo se ho tázáno, jakou konkrétně. Pokud respondent odpověděl, že nepoužívá žádnou z metod, byl dotázán, zda nějaké z těchto metod jsou mu známé a pokud žádnou metodu nepoužívá, tak jak nefinanční informace vykazuje.

Třetí otázka se dotazovaných tázala, jestliže si nefinanční informace vykazují pomocí vlastního systému, jaká témata ve svých výročních zprávách zohledňují a jak velký prostor dávají tomuto vykazování nefinančních reportů

Po položení těchto otázek bylo odpovídajícím poděkováno za jejich čas a ochotu se zúčastnit tohoto telefonického dotazování.

3.5 Volba nejvhodnější metody pro vykazování nefinančních informací dřevozpracujících podniků podle určených kritérií

Aby mohla být zvolena nejvhodnější metoda, která by mohla být tou nejlepší pro zpracování nefinančních informací pro dřevozpracující podniky, bylo přistoupeno k této části. Pomocí získaných informací z předešlého dotazníkového šetření a šetření pomocí telefonní komunikace se určila kritéria, podle kterých byl nalezen nejvhodnější rámec. Kritéria byla zanalyzována a popsána a následně k nim byl zvolen ten nejvhodnější rámec, který splňuje pro dřevozpracující podniky nejvíce požadavků. K této části výzkumu byla použita z větší části také literární rešerše a odborná literatura probírající jednotlivé rámce a jejich případné výhody ve vykazování. Tato část se řídila předešlou charakteristikou jednotlivých rámců a pokusila se na základě získaných informací zvolit tu nejpřesnější metodiku pro vykazování.

3.5.1 Tvorba kritérií

Tvorba kritérií proběhala na konci všech proběhlých šetření. Kritéria nemohla být určena dříve, než byly zjištěny priority, které jsou pro dřevozpracujících důležité při vykazování nefinančních reportů. Zprvu bylo potřeba zjistit, co je důvodem toho, že podniky své nefinanční informace vykazují vlastním způsobem a nepoužívají k vytváření reportů známé metodiky. Tyto důvody byly následně zohledněny v kritériích (časová náročnost, požadavek na rozsah reportu, požadavek na periodu vydávání). Tyto požadavky byly zjištěny až na základě telefonické komunikace s danými podniky. Při těchto rozhovorech byla nalezena příčina vykazování nefinančních reportů vlastní metodikou. Před výzkumem nebylo dohledatelné, z jakých důvodů dřevozpracující podniky nevyužívají známe metodiky a proč si reporty vykazují vlastním způsobem. Dále bylo žádoucí zohlednit v kritériích oblasti, kterých se dřevozpracující podniky ve svých reportech dotýkají. Toto kritérium mohlo být určeno i před výzkumem na základě zjištěné charakteristiky dřevozpracujících podniků. Podle této charakteristiky bylo zjištěno, že pro dané podniky jsou důležité všechny oblasti (sociální, environmentální, ekonomické). Jelikož nebylo známo, jaká oblast je tou nejdůležitější pro dřevozpracující podnik, tak toto kritérium bylo též ověřeno až po následných šetřeních. Tato informace byla získána až na základě analýzy nefinančních informací, které dřevozpracující podniky

vykázaly ve výročních zprávách vlastní metodikou. Kritérium, které se zabývá obsahem reportu, nemohlo být určeno na základě charakteristiky dřevozpracujících podniků. Tyto vlastnosti reportu byly zjištěny na základě analýzy výročních zpráv těchto podniků. V těchto výročních zprávách bylo vyhledáváno, zda vykázané reporty jsou obsahově konkrétní nebo spíše obecné.

4 Výsledky

4.1 Vyhodnocení zjištěných dostupných informací

V první fázi byly zjišťovány informace o dřevozpracujících podnicích, které se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR. Zjišťování informací probíhalo pomocí dostupných internetových údajů, které jsou uvedeny na webu Ministerstva spravedlnosti České republiky (or.justice.cz). Zde byly zajištěny veškeré dostupné výroční zprávy, z kterých bylo zjištěno, zda dané podniky vykazují nebo nevykazují nefinanční informace. Podniky díky Veřejnému rejstříku a Sbírce listin mohly být seřazeny podle velikosti a vyhodnoceny. Díky statistickým metodám mohlo být zjištěno, jak se liší vykazování výročních zpráv a nefinančních reportů podle velikosti daných podniků a tyto informace byly vyjádřeny v procentech.

4.1.1 Počet dohledaných výročních zpráv

Velké množství dřevozpracujících podniků, které patří do Společenstva dřevozpracujících podniků, nemá zákonem dáno, že musí zveřejňovat své výroční zprávy. Z celkového počtu 97 podniků, svou výroční zprávu vypracovalo 45 podniků. Ostatní podniky místo výročních zpráv poskytly většinou účetní závěrku, kde uvedly pouze svou účetní rozvahu, ale o svých nefinančních aktivitách neinformovaly. Podle procentuálního zastoupení tedy výroční zprávu zveřejnilo 46 % podniků z celkového počtu 97.

Zveřejňování výroční zprávy podle velikosti podniku

Pro zjištění této informace bylo všech 97 podniků rozděleno do 4 skupin podle velikosti podniku. Velikost byla určena podle toho, kolik daný podnik zaměstnává zaměstnanců. Mikropodniků (1-9 zaměstnanců) se nachází ve Společenstvu dřevozpracujících podniků 31. Mikropodniky, jež zveřejnily svou výroční zprávu, byly 4. Další skupinou byly podniky, které zaměstnávají od 10 do 49 zaměstnanců. Těchto malých podniků je ve společenstvu 30. Výroční zprávu nevykazuje většina z nich, tedy počet 23 podniků, zatímco 7 podniků z této kategorie svou výroční zprávu vypracovala a také zveřejnila. Středních podniků, jejichž počet zaměstnanců se pohybuje od 50 do 249 zaměstnanců, je ve společenstvu 28. Zde se situace v otázce vykazování výročních zpráv mění. Pouze 1 podnik z celkového počtu

výroční zprávu nevykázal. Velkých podniků s 250 a více zaměstnanců je ve společenstvu zastoupeno počtem 8 podniků. 7 podniků svou výroční zprávu vykázalo. Pro snazší orientaci přikládám mnou vytvořenou tabulku (Tabulka 1), kde je mimo jiné uvedeno i procentuální zastoupení podle zjištěných údajů.

Tabulka 1: Zveřejňování výročních zpráv podle velikosti podniku

Velikost podniku	Mikropodnik (1-9 členů)	Malé podnik (10-49 členů)	Střední podnik (50-249 členů)	Velký podnik (250 a více členů)	Celkem zpráv
Má výroční zprávu	4	7	27	7	45
Nemá výroční zprávu	27	23	1	1	52
Celkem podniků	31	30	28	8	97
Vykazování výročních zpráv podle velikosti podniku v procentech	12,9 %	23,3 %	96,4 %	87,5 %	46 %

Zdroj: vlastní tvorba

4.1.2 Určení závislosti vykazování výročních zpráv na velikosti podniku

Pro určení závislosti těchto dvou jevů byla použita statistická metoda pomocí Pearsonova koeficientu kontingence. Byla zjišťována závislost, respektive nezávislost vykazování výročních zpráv na velikosti daných podniků

H0: Vykazování výročních zpráv je nezávislé na velikosti podniku.

K vypočítání příkladu byla použita data z tabulky (Tabulka 1). Tyto data jsou použita jako skutečné četnosti. K vypočítání teoretických četností posloužil vzorec (Obrázek 5) a výsledná data byla zapsána do tabulky teoretické četnosti (Tabulka 2):

Tabulka 2: Teoretická četnost

Podnik má výroční zprávu	Ano	Ne	Celkem
Mikropodnik	14,4	16,6	31
Malý podnik	14	16	30
Střední podnik	13	15	28
Velký podnik	3,7	4,3	8
Celkem	45	52	97

Zdroj: vlastní tvorba

Poté, co bylo zjištěna teoretická četnost, mohla být vypočítána čtvercová kontingence pomocí vzorce (Obrázek 4). Po dosazení do vzorce vyšel výsledek 54,01686.

Tato výsledná hodnota čtvercové kontingence byla porovnána s tabulkovou hodnotou chí-kvadrátu – test nezávislosti. Tabulkové hodnoty byly hledány na hladině alfa = 0,05 na stupni volnosti $r-1 = 3$. Kritická hodnota má tedy hodnotu 7,814. Výsledná hodnota je v porovnání s kritickou hodnotou větší, proto je nutné hypotézu zamítnout.

H0: Hodnota čtvercové kontingence se nachází v kritickém oboru, proto na hladině alfa 0,05 hypotézu o nezávislosti zamítáme.

K tomu, aby mohla být vyjádřena závislost daných jevů, poslouží Pearsonův koeficient kontingence podle vzorce (Obrázek 3). Podle výsledku 0,59807 je možné určit sílu závislosti. V tomto případě je síla závislosti středně silná až silná.

Podle dosažených výpočtů je možné určit, že vykazování výročních zpráv je závislé na tom, jak je podnik velký.

4.1.3 Nefinanční část ve výroční zprávě dřevozpracujícího podniku

Po zjištění počtu vykázaných výročních zpráv bylo možné přistoupit k dalšímu bodu. K analýze tohoto bodu bylo použito všech dohledaných 45 výročních zpráv. Bylo nutné zjistit, jestli vykazované výroční zprávy obsahují zmínky o nefinančních informacích. Všechny 45 zpráv bylo zanalyzováno a sebemenší zmínka o nefinančních aktivitách daného podniku byla brána v potaz. Z celkového počtu bylo zjištěno, že 36 výročních zpráv obsahuje nefinanční informace. Nebylo v tomto bodu

zjišťováno, jakou metodou jsou tyto nefinanční reporty vykazovány, byla zjišťována pouze skutečnost těchto informací.

Zveřejňování nefinančních informací ve výroční zprávě podle velikosti podniku

Aby mohlo být zjištěno, jaké podniky se zabírají zveřejňováním nefinanční části, byly podniky znovu rozděleny do 4 kategorií podle velikosti podniku (Mikropodnik, malý podnik, střední podnik a velký podnik). Postupně bylo zjišťováno, jak jednotlivé druhy podniků jsou aktivní ve zveřejňování nefinančních reportů. Ze 4 výročních zpráv, které vykázaly mikropodniky, byla nefinanční část nalezena u 2 z nich. Co se týče malých podniků od 10 do 49 zaměstnanců, nebyla nefinanční část vypracovaná u 4 dřevozpracujících podniků, naopak u 3 podniků vypracována byla. Střední podniky zveřejnily v součtu 27 výročních zpráv. Nefinanční informace obsahovala výroční zpráva u 16 z nich. V poslední kategorii u velkých podniků nebylo vykazování nefinančních informací také stoprocentní. Ze 7 výročních zpráv obsahovalo nefinanční údaje 3 výroční zprávy. K lepší orientaci v této problematice přikládám mnou vytvořenou tabulku (Tabulka 3) na toto téma. Dále přikládám i tabulku (Tabulka 4) s procentuálním vyjádřením.

Tabulka 3: Zveřejňování nefinančních částí ve výroční zprávě podle velikosti podniku

Velikost podniku	Mikropodnik (1-9 členů)	Malé podnik (10-49 členů)	Střední podnik (50-249 členů)	Velký podnik (250 a více členů)	Celkem zpráv
Má výroční zprávu	4	7	27	7	45
Zpráva obsahuje nefinanční část	2	3	16	3	24

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka 4: Procentuální vyjádření vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě podle velikosti podniku

Velikost podniku	Mikropodnik (1-9 členů)	Malý podnik (10-49 členů)	Střední podnik (50-249 členů)	Velký podnik (250 a více členů)	Celkem
Vykazování nefinanční části výroční zprávy podle velikosti podniku v procentech	50 %	43 %	59 %	43 %	53 %

Zdroj: vlastní tvorba

4.1.4 Zjišťování používaných metod k vykazování nefinančních informací

Podle dohledatelných informací, které podniky zveřejňují na svých webových stránkách, nebo které jsou dohledatelné ve Veřejném rejstříku a ve Sbírce listin u podniků zapsaných do Společenstva dřevozpracujících podniků, nebylo možné zjistit, jakou metodou jsou nefinanční informace vykazovány.

4.2 Výsledky dotazníkového šetření

Jelikož v první fázi nebylo možné zjistit, podle jakých známých metod své nefinanční informace podniky vykazují, bylo přistoupeno k dotazníkovému šetření. Toto dotazníkové šetření bylo rozesláno všem podnikům, které se řadí do daného společenstva.

4.2.1 Otázka číslo 1: „Jak velký je Váš podnik?“

Na otázku „Jak velký je Váš podnik?“ odpovědělo 20 z 97 dotázaných. Na výběr měli dotazovaní ze 4 odpovědí (a – Mikropodnik, b – Malý podnik, c – Střední podnik, d – Velký podnik). 3 respondenti odpověděli, že jejich podnik je mikropodnikem s 1 až 9 zaměstnanci. 7 respondentů uvedlo, že podnik, jenž je v jejich vlastnictví, je malým podnikem s 10 až 49 zaměstnanci. Polovina dotazovaných, tedy 10 uvedlo, že jejich podnik je středním podnikem a zaměstnává 50 až 249 zaměstnanců. Žádný z odpovídajících neuvedl, že je vlastníkem velkého podniku s více než 250 zaměstnanci.

Touto otázkou bylo zjištěno složení odpovídajících podniků. Bylo zjištěno, že polovina z dotazovaných je do velikosti středním dřevozpracujícím podnikem. Touto otázkou bylo docíleno toho, že je známo, jaký je dotazovaný vzorek a je možné si udělat představu, jaké dřevozpracující podniky odpovídali na tento dotazník.

4.2.2 Otázka číslo 2: „Vykazujete jako podnik výroční zprávu?“

Na otázku zda „Vykazujete jako podnik výroční zprávu?“ odpovědělo 20 z 97 podniků, jimiž byl daný dotazník zaslán. Dotazovaní měli na výběr ze dvou možností, jak na otázku odpovědět (a – Ano, b – Ne). 11 respondentů odpovědělo, že vykazují výroční zprávu. Zbýlých 9 respondentů uvedlo, že výroční zprávu nevykazují.

Zjištěnými odpověďmi se zjistilo, že víc jak polovina dotazovaných výroční zprávy vykazuje. Toto zjištění se liší o 9 % oproti získaným informacím z Veřejných rejstříků a Sbírký listin. Předchozí metodou bylo zjištěno, že výroční zprávu vykazuje 46 % dřevozpracujících podniků z 97 podniků. Tato nepřesnost je nejspíše zapříčiněna skutečností, že v dotazníkovém šetření byla odpověď zjištěna pouze u 20 podniků, přičemž v prvním případě bylo prověřováno všech 97 podniků.

4.2.3 Otázka číslo 3: „Uvádíte ve své výroční zprávě nefinanční informace?“

Na otázku „Uvádíte ve své výroční zprávě nefinanční informace?“ odpovídalo 20 respondentů. Ti měli na tuto otázku dvě možné odpovědi (a – Ano, b – Ne). Odpovídající uvedli, že 11 z nich ve své výroční zprávě nefinanční informace neuvádějí, naopak 9 z nich uvedlo, že nefinanční informace uvádějí.

Díky odpovědím na tuto otázku bylo zjištěno, že 45 % z dotazovaných vykazuje ve své výroční zprávě nefinanční informace. V předchozím šetření se toto číslo pohybovalo okolo 53 %. Tyto nuance jsou zapříčiněny větším zkoumaným vzorkem. U této otázky je také nutno připomenout, že podniky, které u předchozí otázky odpověděly, že nevykazují výroční zprávu, tak v tomto případě musely odpovědět záporně. Pokud bychom jejich odpovědi nebrali v potaz, zjišťujeme, že pouze 2 podniky nevykazují nefinanční informace a naopak zbylých 9 vykazuje. Po této

úpravě by 22 % podniků své nefinanční informace nevykazovalo spolu s výroční zprávou. Naopak 78 % dřevozpracujících podniků by své nefinanční reporty vykazaly společně s výroční zprávou.

4.2.4 Otázka číslo 4: „Jakou metodu vykazování používáte pro nefinanční reporting?“

Na položenou otázku „Jakou metodu vykazování používáte pro nefinanční reporting?“ bylo zaznamenáno 20 odpovědí. Respondenti měli na výběr z 9 možností, jak odpovědět na otázku (a – Global Reporting Initiative (GRI), b – ISO 26000, c – Global Compact, d – AA 1000, e – SA 8000, f – EMAS, g – OECD, h – Nevyužívám žádnou metodu, i – Jinou metodu). Ti odpovídali většinou velmi jednotně. Jeden z respondentů uvedl, že pro vykazování nefinančních reportů využívá metodu OECD. Další jednotlivec svou odpověď zvolil, že vykazuje svůj nefinanční reporting jinou metodou, než jsou v otázce uvedeny, avšak jakou konkrétní metodou, tak to jednotlivec nevedl. Ostatních 18 respondentů uvedlo, že nevyužívají žádnou metodu.

Rozložení odpovědí na tuto otázku je víceméně jednotné. Bylo zjištěno, že 90 % odpovídajících nevyužívá pro vykazování nefinančních informací žádnou z daných metod a ani žádnou další jinou. Pokud bychom znovu vyselektovali z výzkumu ty jedince, kteří nevykazují finanční informace, musíme od této odpovědi odečíst 9 odpovědí. Při tomto kroku bychom zjistili, že 82 % respondentů nevyužívá žádnou metodu, i když nefinanční informace vykazují. Toto zjištění nabízí i s předchozím zkoumáním informací pomocí Veřejného rejstříku a Sbírkou listin odpověď, že dřevozpracující podniky ve větší míře nepoužívají při svém vykazování nefinančních reportů žádných metod, ale při vykazování nefinančních informací se řídí vlastním systémem. Nejde však stoprocentně vyvrátit, že dřevozpracující podniky nepoužívají žádné metody pro vykazování. Na odpovědi, že pro vykazování nefinančních informací je používaná metoda OECD, je vidět, že dřevozpracující podniky mají informace i o tomto způsobu vykazování.

4.2.5 Otázka číslo 5: „Je podle Vás důležité vykazování nefinančních informací?“

Na tuto konkrétní otázku odpovídalo stejné množství respondentů, jako v předchozích čtyř, tedy 20. Odpovídající měli na výběr z dvou možných odpovědí (a – Ano, b – Ne). Podle podniků je podle 8 responzí důležité vykazování nefinančních informací. Na druhé straně podle 12 responzí není pro podniky vykazování těchto informací důležité.

Díky zaznamenaným odpovědím bylo zjištěno, že pro většinu (konkrétně 60 % respondentů) je vykazování nefinančních informací nedůležitou náležitostí výroční zprávy. Avšak pro více jak jednu třetinu odpovídajících (40 %) je nefinanční reporting důležitý. Na této otázce a zaznamenaných odpovědích je vidět současná situace. Vykazování těchto informací se sice dostává do povědomí podniků, avšak nemá v současné době ještě vybudovanou takovou důležitost jako vykazování například finančních informací.

4.2.6 Hodnocení dotazníkového šetření

Na toto dotazníkové šetření není možné klást velký důraz, jelikož návratnost odpovědí od podnikatelů na dotazník byla okolo 20 %. Odpověďmi bylo zjištěno, že podnikatelé mají ponětí, co znamená vykazování nefinančních informací. Pokud vytváří výroční zprávu, tak většinou své nefinanční informace v ní vykazují, avšak jiným způsobem, než že využívají některé ze známých metod. Pro většinu respondentů není zveřejňování nefinančních informací důležitým bodem ve výroční zprávě a nekladou na tuto věc dostatečný důraz. Dotazníkovým šetřením se nepodařilo zjistit, jakými metodami své nefinanční informace dřevozpracující podniky vykazují a jaké z těchto metod jsou pro tyto podniky nejvhodnější. Z tohoto důvodu nebylo možné sběr informací ukončit a bylo nutné přistoupit k dalším rekognoskacím.

4.3 Výsledky zjišťování informací pomocí telefonické komunikace

Ve třetí fázi byly telefonicky kontaktovány z předchozích šetření selektované dřevozpracující podniky, patřící do daného společenstva. Byly kontaktovány ty podniky, u nichž bylo zjištěno v předchozích šetřeních, že vykazují výroční zprávu

a v ní i nefinanční informace. Po skončení tohoto šetření pomocí telefonické komunikace jsem se dozvěděl specifičtější informace o daných dřevozpracujících podnicích. Návratnost tohoto šetření byla 2,7krát větší než u dotazníkového šetření.

4.3.1 Analýza informací získaných z telefonického dotazování

Informace získané pomocí telefonické komunikace byly zpracovány a vyhodnoceny. Celkem bylo kontaktováno 13 podniků z námi určených 24 podniků. Návratnost tohoto šetření se pohybuje okolo 54 %. U zbývajících 11 podniků neproběhl hovor z důvodů nedostupnosti jednotlivých telefonních čísel. Dalším důvodem byla také skutečnost, že pokud se do jednoho z těchto dřevozpracujících podniků podařilo dovolat, bylo zjištěno, že osoba, s kterou je hovořeno je nekompetentní k podávání těchto informací nebo nedokáže na dané otázky odpovědět, jelikož na ně nezná odpověď.

Po položení první otázky zbylým 13 podnikům, bylo zjištěno, že všechny tyto podniky vykazují nefinanční informace. Pro lepší přehlednost je přiložena tabulka (Tabulka 5), kde je zobrazena návratnost tohoto šetření podle jednotlivých velikostí podniku společně s vykazováním nefinančních informací rozdělených taktéž podle velikosti dřevozpracujících podniků.

Tabulka 5: Návratnost šetření pomocí telekomunikace spolu s vykazováním nefinančních informací

Velikost podniku	Mikropodnik	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik	Celkem podniků
Určené podniky pro průzkum	2	3	16	3	24
Vykazování nefinanční informací ve výroční zprávě	1	2	7	3	13
Návratnost v procentuálním vyjádření	50 %	66 %	44 %	100 %	54 %

Zdroj: vlastní tvorba

Na druhou otázku odpovídalo tedy 13 podniků, které nějakým způsobem vykazují ve výroční zprávě nefinanční informace. Otázka zněla, jaké ze známých metod využívají k vykazování nefinančních informací.

Bylo zjištěno, že 2 ze 13 podniků využívají rámec OECD pro vykazování nefinančních reportů. Pouze jediný podnik ze 13 vyazuje nefinanční informace pomocí rámce Global Compact. Zbylých 10 dřevozpracujících podniků pro vykazování nefinančních informací nevyužívá žádnou ze známých metod a vyazuje je podle nějakého svého systému. Ti respondenti, kteří nevyužívají žádný z rámců, uvedli, že pokud nefinanční informace vykazují ve svých výročních zprávách, uvádí hlavně informace o zaměstnancích a o podmínkách, které pro ně vytváří. Ať už se jedná o využívání nejrůznějších benefitů, tak informace o zaměstnancích samotných. Dále pak informace o ekologičnosti a co jejich podnik dělá pro ochranu životního prostředí a trvalou udržitelnost. Tyto informace jsou podle dotazovaných pro dřevozpracující podnik jedněmi z nejdůležitější v rámci vykazování nefinančních reportů. V otázce, jak velký prostor dávají vykazování nefinančních informací, odpověděli respondenti, že tyto informace vykazují jen okrajově a nemají určenou přesnou velikost tohoto reportu. Někteří respondenti uvedli, že o vykazování pomocí standardů vědí, avšak bojí se toho, že vykazování tímto způsobem by bylo časově náročné, a proto vykazují reporty svým vlastním systémem.

4.3.2 Hodnocení šetření pomocí telefonické komunikace

Šetření pomocí telefonické komunikace se stalo náročnějším na realizaci než dotazníkové šetření. I když návratnost responzí byla 2,7krát větší než u dotazníkového šetření, tak častokrát nebylo zjištěno takové množství informací, které bylo očekáváno. Z 24 dřevozpracujících podniků na otázky odpovídalo 13 z nich. Díky tomuto šetření však byly zjištěny informace, které se nezdařily zjistit pomocí dotazníkového šetření. Respondenti byly při svých odpovědích přesnější a na otázky odpovídali konkrétně. Potvrdilo se, že dřevozpracující podniky častokrát využívají vlastní systém na vykazování nefinančních informací a uvedli, jaká témata ve svých vykazovaných nefinančních reportech zohledňují. Bylo zjištěno, že některé podniky své nefinanční informace vykazují pomocí známých metod, což v předešlých výzkumech až na jednu výjimku zjištěno nebylo. Bohužel ani podle tohoto šetření není možné určit jaká je nejvhodnější metoda pro vykazování nefinančních informací pro dřevozpracující podniky.

4.4 Určení kritérií a komparace rámců

Ve čtvrté fázi byla podle zjištěných informací z předchozích šetření určena daná kritéria. Výsledná kritéria se opírala o informace, které dřevozpracující podniky uvedly, že jsou důležitá při vykazování pomocí jejich vlastních metod. Bylo zjištěno, jaká témata obsahují jejich nefinančních reporty. K těmto kritériím byly poté přiřazovány vybrané rámce a bylo zjišťováno, který z rámců, by nejvíce splňoval požadavky dřevozpracujících podniků.

4.4.1 Určení kritérií pro zvolení nejvhodnější metodiky

Bylo zjištěno pomocí telefonického šetření, že většina podniků radících se do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR vykazuje nefinanční reporty pomocí svých určených systémů a nepoužívají k tomu žádné známé rámce. Podniky toto jejich vykazování zdůvodňují hlavně tím, že oni sami si určí velikost nefinanční zprávy a častokrát vykazují tyto nefinanční reporty pouze okrajově. V těchto jimi vytvářených zprávách se podle zjištění nejvíce dotýkají témat sociálních a environmentálních.

První kritérium

Podle informací, které uvedly dřevozpracující podniky v předešlých šetřeních, by se nefinanční informace měly dotýkat témat:

- Sociálních
 - Informace o zaměstnancích (počet, věkový průměr);
 - Informace o podmínkách pro zaměstnance;
 - Informace o benefitech a odměnách pro zaměstnance;
 - Informace o tom, jak daný podnik pomáhá v regionu v oblastech sociálních;
 - Informace o bezpečnosti práce.
- Environmentálních
 - Informace o ekologických činnostech podniku;
 - Informace o tom, jak podnik zajišťuje ochranu životního prostředí;
 - Informace o tom, jak je podnik ekologicky zaměřen.

Druhé kritérium

Dalším kritériem, které je potřeba zohlednit je, aby bylo rámcem možné ověřit informace, které podnik vykázal. To z toho důvodu, aby nefinanční informace, které podnik vykázal, nebyly smyšlené a aby nebyly zatajeny informace, které nejsou pro daný podnik reprezentativní. Autoři (Kašparová a Kunz, 2013) uvádějí, že je důležité tyto informace ověřovat z toho důvodu, aby případné smyšlené informace v reportech nebyly využívány pro PR aktivity.

Třetí kritérium

Kritériem, které je v neposlední řadě nutno zmínit je, aby obsah reportu obsahoval spíše konkrétnější informace o daných tématech než pouze obecnější údaje. Důležité podle (Kašparová a Kunz, 2013) je, aby vykazování daných reportů mělo daný obsah. To z toho důvodu, aby byla data získaná z těchto reportů porovnatelná s ostatními a aby podniky přesně věděly, jaká témata mají zohlednit.

Čtvrté kritérium

Je nutné také zohlednit periodu vydávání daných reportů. Je žádoucí, aby reporty byly vydávány pravidelně. Podle autorů (Kašparová a Kunz, 2013) je toto kritérium důležité pro aktuálnost a důvěryhodnost. Autoři uvádějí, že pro stakeholdery je důležité získávání informací o podnicích ve stejném časovém období.

Páté kritérium

Důležité by také podle dřevozpracujících podniků mělo být, aby bylo snadné vykazovat reporty podle určeného rámce a aby to nebylo pro podnik moc časově náročné. Dřevozpracující podniky uvedly v telefonické komunikaci, že je pro ně jedním z největších důvodů, proč nefinanční informace vykazují svou metodou to, že vykazování reportů podle některých rámců je pro ně časově náročné, a to je odrazuje od vykazování těchto reportů podle známých metod.

4.4.2 Srovnání jednotlivých rámců podle kritérií

Potom, co se určila jednotlivá kritéria, bylo nutné vyhledat informace o jednotlivých rámcích. K tomu byla použita literární rešerše a dále také literatura (Kašparová a Kunz, 2013), kde se danou komparací vybraných rámců zabývá. Kritéria, která

byla pro danou komparaci vybrána, se zaměřují na informace o oblastech, na který se daný rámec zaměřuje. Zabývají se obsahem reportu, požadavkem na ověření informací, rozsahem reportu a periodou vydávání daného rámce. Jako posledním kritériem pro výběr nejvhodnějšího rámce je určení časové náročnosti na přístoupení k reportu.

Rámec Global Reporting Initiative (GRI) se zaměřuje na všechny tři pilíře oblastí. Požaduje ověření informací, rozsah reportu i periodu vydávání. Obsahově není tento rámec obecný, ale konkrétní. Jeho nevýhodou je, že vytvoření reportu pomocí této metody je časově náročnější. Podle informací, které uvádí na svých stránkách (globalreporting.org) podniky musí vykazat 50 ukazatelů výkonnosti v oblastech ekonomických, sociálních i environmentálních, z tohoto důvodu je vykazování nefinančních informací časově náročné.

Dalším ze zvolených rámců je Global Compact, podobně jako Global Reporting Initiative se zaměřuje na všechny oblasti. Global Compact požaduje ověření informací i periodu vydávání, avšak nepožaduje daný rozsah reportu. Obsahově je tento rámec spíše obecný a je časově nenáročný. Pro dřevozpracující podniky může být výhodou i kritiky (Kašparová a Kunz, 2013) kritizovaná věc, že je pro podnik v porovnání s ostatními rámci snadné se k tomuto rámci přihlásit.

Rámec AA 1000 se zaměřuje taktéž, jako předchozí rámce všechny oblasti. Stejně jako prvně popsany požaduje podle (Kunz, 2012) ověřování informací třetí stranou a rozsah reportu. Na druhé straně nepožaduje periodu vydávání, avšak jeho obsah reportu bývá spíše konkrétnější, to je spjato s větší časovou náročností u tohoto rámce.

SA 8000 je rámce, zaměřující se hlavně na oblast sociální. Je zdůrazňováno, že témata, kterých se dotýká, jsou na rozdíl od ostatních rámců pouze sociálně zaměřená. (Kuldová, 2010) uvádí, že témata se týkají pracovní doby, zdraví a bezpečnosti pracovníků, diskriminace, ale i nucené a dětské práce. S tím souvisí to, že tvorba nefinančního reportu pomocí tohoto rámce zabere podstatně méně času. Obsahově je tato metoda spíše obecnějšího rázu a požadavky na ověřování informací u této metody nejsou. Vydávání periodicky je spíše doporučeno, ale rozsah už je tímto rámcem přesně daný.

Oproti rámci SA 8000, který se zaměřuje na oblasti sociální, tak na druhé straně rámec EMAS se zabývá oblastmi environmentálními. Obdobně jako SA 8000 je časově nenáročný, požaduje určitý rozsah nefinančního reportu. Obsah je konkrétní a zadává podnikům povinnost ověřování informací a periodu vydávání. (Kuldová, 2010)

Dalším neméně důležitým rámcem je rámec OECD, jež se zabývá všemi třemi oblastmi, tedy sociální, environmentální i ekonomickou. Obsahově jsou reporty vykazované podle tohoto rámce spíše obecného rázu a podle (Kašparová a Kunz, 2013) jsou častokrát použitelné spíše pro podniky v rozvojových zemích. Příkladem může být například témata ohledně dětské práce. Požaduje ověřování informací, periodu vydávání i rozsah reportu. Z těchto důvodů se řadí do časově náročnějších.

Posledním rámcem, který je nutné zmínit je rámec ISO 26000. Tento populární rámec je kvůli svým velkým požadavkům na konkrétnost, rozsah reportu, periodu vydávání i požadavkům na ověřování informací časově nejnáročnějším ze všech předem zmíněných. (Zadražilová, 2011) uvádí, že největší výhodou ISO 26000 je to, že podnikům radí, jak požadavky implementovat do svých strategií.

Pro lepší orientaci v této problematice přikládám tabulku (Tabulka 6), kde je uvedeno, zda určitý rámec splňuje daná kritéria. Pro vytvoření tabulky jsem se inspiroval tabulkou, která byla uvedena v publikaci autorů (Kašparová a Kunz, 2013)

Tabulka 6: Komparace vybraných rámců

Rámec	Oblasti, na které se zaměřuje	Požadavek na ověření informací	Obsah reportu	Požadavek na rozsah reportu	Požadavek na periodu vydávání	Časová náročnost
GRI	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Konkrétní	Ano	obecný	Náročnější
Global Compact	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Obecné	Ne	Ano	Nenáročné
AA 1000	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Konkrétnější	Ano	Ne	Náročnější
SA 8000	Sociální	Ne	Obecné	Ano	obecný	Nenáročné
EMAS	Environmentální	Ano	Konkrétní	Ano	Ano	Nenáročné
OECD	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Obecné	Ano	obecný	Náročnější
ISO 26000	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Konkrétnější	Ano	obecný	Náročné

Zdroj: Inspirováno Kašparová a Kunz, 2013

4.5 Zvolení nejvhodnější metodiky pro vykazování nefinančních reportů

Po provedení 4 fází výzkumu byla zvolena nejvhodnější metoda pro vykazování nefinančních informací pomocí rámce Global Compact pro dřevozpracující podniky. Tato metoda splňuje nejvíce stanovených kritérií, která byla zjištěna u dřevozpracujících podniků. Tento rámec se dotýká všech témat, jak sociálních, tak environmentálních, tak i ekonomických. Z tohoto důvodu nemohl být zvolen rámec SA 8000 ani metoda podle rámce EMAS. Global Compact splňuje požadavky na periodické vydávání a ověřování informací, což je důležité pro dřevozpracující podniky z hlediska aktuálnosti a důvěryhodnosti vykázaných nefinančních informací. Z tohoto důvodu není podle komparace vhodný ani rámec AA 1000, který požadavky na periodické vydávání nemá. Dřevozpracující podniky uvádějí, že největším problémem je to, že při vykazování nefinančních informací pomocí známých metod jsou podmíněni rozsahem reportu, proto své nefinanční informace vykazují svými vlastními metodami. Z tohoto důvodu je jediným, který splňuje toto kritérium právě rámec Global Compact. Vypracování reportu pomocí metody rámce Global Compact není v porovnání s ostatními časově náročné. Podle (Kašparová a Kunz, 2013) je v současné době nejpoužívanějším rámcem Global Reporting Initiative, avšak pro svou větší časovou náročnost a požadavkem na rozsah reportu není možné

ho zvolit jako nejlepší pro vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě dřevozpracujících podniků. Podle vzájemné komparace rámců podle zadaných kritérií vzešel nejlépe právě rámec Global Compact. Podle komparace tento rámec splnil čtyři z pěti zadaných kritérií. Jediné kritérium, které tento rámec nesplňuje je to, že obsah reportu při vykazování pomocí této metody je spíše obecnějšího rázu. Rámec Global Compact je podle výzkumu, který prováděl (Blažek a kol., 2007) na vzorku 432 podniků ze zpracovatelského průmyslu a stavebnictví na druhém místě ve vykazování na druhé pozici. Tento výzkum jen podporuje ideu, že rámec Global Compact je tím nejvhodnějším pro dřevozpracující podniky.

5 Diskuse

Po zvolení několika kritérií, která byla vyhodnocena pomocí statistických metod, jako ta nejvíce odpovídající vykazování nefinančních informací dřevozpracujících podniků, byl podle následné komparace známých rámců vybrán ten nejvhodnější pro vytvoření těchto reportů. Aby mohla komparace proběhnout, byly použity údaje o jednotlivých rámcích z literární rešerše a odborné literatury, zabývající se tímto tématem. Tyto údaje posloužily k tomu, aby byl zvolen ten rámec, který nejvíce odpovídá požadavkům dřevozpracujících podniků. Jako nejvhodnější byl zvolen rámec Global Compact, který splnil nejvíce kritérií. Tímto byl splněn hlavní cíl práce.

Tím, že byly v bakalářské práci zohledněny teoretické poznatky o nefinančním reportingu, základní principy udržitelného rozvoje a též základní informace o podnikání, tak byly splněny i dílčí cíle této bakalářské práce.

Zjištění, jež prokázalo, že vykazování výročních zpráv je závislé na velikosti daného podniku potvrzuje to, že podle zákona o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.) mají povinnost vykazovat výroční zprávu ty celky, které splňují alespoň 2 z 3 kritérií (výše rozvahy překročila 40 mil. Kč, průměrný počet zaměstnanců je 50, čistý obrat dosáhl nad 80 miliónů Kč). Tyto požadavky z větší míry splňují spíše větší podniky.

Skutečnosti, jež byly zjištěny, nabádají k vyřčení několika otázek ohledně vykazování nefinančních informací. Je vykazování nefinančních informací tak důležité pro podnik samotný? Jest současná legislativa ohledně vykazování nefinančních informací dostačující? Jak by měla být upravena legislativa, aby bylo pro podniky jednoznačné, jak mají vykazovat nefinanční reporty? Měla by být sjednocena témata, o kterých by měly podniky informovat ve svých reportech? Pomůže vykazování nefinančních informací tomu, aby se podnikání v dřevozpracujícím průmyslu stalo více udržitelným? Jak donutit podniky, aby nefinanční informace zveřejňovala do té doby, než bude upravena legislativa?

S odpovědí na první otázku se ztotožňují s autory (Kašparová a Kunz, 2013). Nejen, že vykazováním těchto reportů podnik zvyšuje důvěryhodnost podniku pro případné stakeholdery, ale vykazování těchto nefinančních informací posiluje dobré jméno podniku. Podnikům dává možnost se odlišit od konkurence v určitých činnostech. Tím, že podnik bude vykazovat nefinanční informace a bude se chovat udržitelně

vůči svému okolí, tak to může i pomoci ve zvýšení kvality svého produktu nebo služby. Další výhodou je i to, že podnik bude více konkurenceschopný na evropském a světovém trhu.

Co se týče druhé otázky, jsem toho názoru, že by legislativa ohledně vykazování těchto reportů měla být upravena. Současná legislativa podle mě není dostačující. V zákonu 563/1991 Sb., o účetnictví je uvedeno, že nefinanční informace a finanční informace mají vykazovat všechny organizace, avšak toto usnesení dále upravuje směrnice ES, kdy nefinanční informace vykazují jen ty organizace, které mají 500 nebo více zaměstnanců, roční čistý obrat alespoň 40 000 000 EUR a to, že je podnik subjektem veřejného zájmu tzn. Podnik, který se pohybuje na burze. Podle dohledatelných informací má povinnost tyto informace vykazovat v ČR okolo 20 podniků, což není podle mého názoru dostačující. Bylo by žádoucí vůči zlepšení situace vykazování těchto informací, aby vzrostl počet podniků, které by měly povinnost tyto informace vykazovat. Tím by se podle mého názoru zvedlo povědomí o vykazování těchto reportů.

S předchozí otázkou úzce souvisí odpověď i na třetí otázku. Pokud by se zvýšil počet podniků, které mají povinnost ze zákona tyto informace vykazovat, musela by být legislativa upravena tak, aby podniky přesně věděly, jak a kdy dané informace vykazovat. Zákon by měl podle mého přesně stanovit, podle jakých metod je možné reporty vykazovat. Dále by měl podnikům poskytnout údaje, jak postupovat při vytváření těchto reportů. Avšak změna legislativy by neměla podnikům výrazně ztížit administrativu. Podle (Kašparová a Kunz, 2013) by podnik měl mít možnost požádat o finanční pomoc v případě, že nemá prostředky na to, aby podnik mohl v organizaci vytvořit určitý monitorovací systém, který by kontroloval a zaznamenával vykonané činnosti podnikem.

Myslím si, že témata by měla být pro podniky sjednocena. To z toho důvodu, aby vykazované informace byly komparativní, aktuální a případně mohl být vytvořen sankční mechanismus. Tento sankční mechanismus v tuto chvíli podle (Kašparová a Kunz, 2013) nefunguje. To z toho důvodu, že podniky nevědí, o jakých tématech přesně ve svých reportech mají informovat. Vzniká pak problém, že pokud nějaká určitá témata nejsou vykázána, není možné podniky za toto opomenutí postihnout. To je potřeba podle mého názoru změnit. Podniky by měly mít přesné informace,

jaká témata mají ve svých reportech obsáhnout a pokud tyto informace nevykážou, mělo by být možné je postihnout určitými sankcemi.

Odpověď na otázku, zda je možné podniky donutit k vykazování před upravením legislativy je podle (Kašparová, 2011) jednoduchá. Je důležité, aby se zvedlo povědomí veřejnosti o vykazování nefinančních reportů. Je třeba si uvědomit, že podle (KPMG, 2011) je nefinanční reporting poměrně nové téma. První nefinanční reporting proběhl v České republice v roce 2005. Důležité je zdůraznit výhody (transparentnost, inovativnost), které můžou z vytváření reportů vyústit. O těchto výhodách by měly být nejen informovány nejen samotné podniky, ale i zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé, investoři, ale i široká veřejnost. Aby byly tyto subjekty o těchto výhodách informovány, musí k tomu přispět celoplošná diskuse o reportingu. Mohlo by to probíhat tím způsobem, že by proběhla prezentace podnikům o pozitivních příkladech a konkrétních přínosech. Toto by mohlo přispět k větší angažovanosti firem na poli nefinančního reportingu. Tuto prezentaci by si mohla vzít pod záštitu například média nebo podle (Kalousová, 2005) zástupci vlády a tuto prezentaci zahrnout do své vládní politiky. Tyto kroky by mohly vést k tomu, aby podniky začaly vykazovat nefinanční informace.

S odpovědí na otázku, zda pomůže vykazování nefinančních informací s tím, aby se podnikání v dřevozpracujícím průmyslu stalo více udržitelným, jsem se nechal inspirovat výzkumem, který provedla (KPMG, 2011). Výzkum uvádí, že vliv na reportování má také druh odvětví. Nejvíce podniků, které provádí reporty, jsou z odvětví bankovníctví. Dalším odvětvím, které nejvíce reportuje, jsou podniky, které pochází z tzv. environmentálně citlivých. Do tohoto odvětví se řadí podniky pro zpracování dřeva, výroba celulózy a papíru. V těchto odvětvích vytváří reporty okolo 84 % podniků. Tento výzkum napovídá o tom, že i když není reportování nefinančních informací v ČR moc rozšířené, tak podle KPMG se v posledních letech situace v tuzemsku zlepšuje. Napovídá také o tom, že v současné době je dřevozpracující průmysl v porovnání s ostatními ve vykazování nefinančních informací v dobré pozici. Myslím si, že poté co se upraví legislativa ohledně reportování a podniky budou mít přesné informace, jak tyto informace vykazovat stane se dřevozpracující průmysl více udržitelným.

Závěr

Závěrem této bakalářské práce bych rád uvedl, že výsledky bylo zjištěno, že vykazování výroční zprávy je závislé na velikosti podniku. Bylo zjištěno, že v současné době nejvíce podniků vykazuje své nefinanční reporty pomocí svých vlastních metod z důvodů, že nevědí, jak nefinanční report pomocí známých metodik uchopit a jak ho provést. Podle výzkumu tyto nefinanční reporty vykazuje v průměru 50 % daných dřevozpracujících podniků což poukazuje na fakt, že reportování těchto informací se v posledních letech zvýšilo, avšak k tomu, aby tyto údaje ve svých výročních zprávách vykazovalo větší množství podniků, je nutné upravit legislativu.

Myslím si, že do budoucnosti je dát podnikům přesné informace, kdy a jak tyto informace vykazovat. To napomůže tomu, aby ať už dřevozpracující podniky nebo jakékoliv organizace nebyly k vykazování těchto informací pasivní a skeptičtí. Dalším pozitivem by bylo i to, že podniky by se staly více transparentními. Je důležité upravit legislativu tak, aby bylo přesně dané, kdo má povinnost nefinanční informace vykazovat a kdo naopak tuto povinnost nemá.

K tomu, aby mohla být upravena legislativa ohledně vykazování, bude také potřeba doporučit organizacím tu nejvhodnější metodiku, aby podniky byly schopné komparace s ostatními a aby nedocházelo k tomu, že podniky nebudou vědět, jaké informace mají přesně vykázat.

Do doby, než bude doporučena společná metodika pro všechny organizace, jsem toho názoru, že pro dřevozpracující podniky je tou nejlepší metodou, jak vykazovat své nefinanční CSR reporty rámec Global Compact. Tím byl splněn cíl této práce. Je nutné, aby i v dřevozpracujícím odvětví bylo možné dodržovat principy trvale udržitelného rozvoje a aby ani v tomto odvětví nebyla upřednostňovaná ani ekonomická, ani environmentální, ani sociální oblast na úkor těch ostatních.

Použitá literatura

ADAMS, C. A., & FROST, G. R. (2008). *Integrating sustainability reporting into management practices. Accounting Forum*, 32, 288–302

BLAŽEK, L et al. (2007). *Konkurenční schopnost podniků (Primární analýza výsledků empirického šetření)*. 1. vyd. Brno: Centrum významu konkurenční schopnosti české ekonomiky, Ekonomicko-správní fakulta MU, 303 str. ISBN 978-80-210-4456-2.

BUCUR, MIHAELA, SORINA MOICA A RALUCA FĂRCAȘ.

The communications of corporate social responsibility-study for ISO 26000. Scientific Bulletin of the Petru Maior University of Targu Mures [online]. 2011, 8(1), 56-59 [cit. 2020-03-16]. ISSN 18419267

COHEN, JEFFREY & HOLDER-WEBB, LORI & NATH, LEDA & WOOD, DAVID. (2011). *Corporate Reporting of Non-Financial Leading Indicators of Economic Performance and Sustainability. Accounting Horizons*. 26. 10.2308/acch-50073

JÁNSKÝ, J. a kol. *Možnosti řešení regionálních disparit v mikroregionech České republiky*. Brno: MSD, 2012. 138 s. ISBN 978-80-7375-476-1

KALOUSOVÁ, P. (2005). *SOF a firemní dárcovství v public policies v ČR v ČR a zahraničí*. In *Napříč společenskou odpovědností firem*. Praha: AISIS, str. 15-18. ISBN 80-239-6111-X

KAŠPAROVÁ, K. *Reportování o společenské odpovědnosti podniku*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5694-7

KAŠPAROVÁ, K., KUNZ, V. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4480-3

KULDOVÁ, L. *Společenská odpovědnost firem: Etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi*. Kanina: OPS, 2010. ISBN 978-80-87269-12-1

KUNZ, V. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3983-0

MEZŘICKÝ, V. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-003-8

MIHAELA, HERCIU. *ISO 26000 – An Integrative Approach of Corporate Social Responsibility. Studies in Business and Economics* [online]. 2016, **11**(1), 73-79 [cit. 2020-03-16]. DOI: 10.1515/sbe-2016-0006. ISSN 23445416

Naše společná budoucnost: světová komise pro životní prostředí a rozvoj. Praha: Academia, 1991. ISBN 80-85368-07-2.

PRSKAVCOVÁ, M. a kol. *Společenská odpovědnost firem, lidský kapitál, rovné příležitosti a environmentální management s využitím zahraničních zkušeností*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. ISBN 978-80-7372-436-8

SEARCY, C., BUSLOVICH, R. *Corporate Perspectives on the Development and Use of Sustainability Reports*. *Journal of Business Ethics*, Vol. 121/2, pp 149-169

SHOJI, MARIKO. *Global Accountability of Transnational Corporations: The UN Global Compact as a Global Norm*. *Journal of East Asia* [online]. 2015, **8**(1), 29-45 [cit. 2020-03-16]. DOI: 10.14330/jeail.2015.8.1.02. ISSN 19769229

SZÉKELY, N., BROCKE, J. *What can we learn from corporate sustainability reporting? Deriving propositions for research and practice from over 9,500 corporate sustainability reports published between 1999 and 2015 using topic modelling technique*. *PLoS ONE*, Vol. 12/4, pp. 1-27

VISSER, W. a kol. *The A to Z of Corporate Social Responsibility*. Chichester: John Wiley & Sons, 2007. ISBN 978-0-470-72395-1

ZADRAŽILOVÁ, D. a kol. *Udržitelné podnikání*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1833-6

Internetové zdroje

106/1999 Sb. Zákon o svobodném přístupu k informacím. *Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. [cit. 22.05.2020]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

455/1991 Sb. Živnostenský zákon. *Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. [cit. 22.05.2020]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

89/2012 Sb. Občanský zákoník (nový). *Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů*
ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 22.05.2020]. Dostupné z
WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Česká republika 2030 - Udržitelná ČR 2030. Česká republika 2030 - Udržitelná
ČR 2030 [online]. [cit. 24.05.2020]. Dostupné z WWW: <https://www.cr2030.cz/>

Česko. Vláda. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991, o účetnictví. In *Sbíрка zákonů*
České republiky. 1991. Dostupný z WWW:
<https://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>

Dotazník zdarma | Vytvořit online dotazník | Survio.com. [online]. [cit. 22.05.2020].
Dostupné z WWW: <https://www.survio.com/cs/>

GRI. *Global reporting initiative*. [online] Dostupné z WWW:
<https://www.globalreporting.org>

GRI. *Pokyny pro Sustainability Reporting*. Global Reporting Initiative,
2006 [cit. 21. 3. 2015]. Dostupné z
WWW: <https://www.globalreporting.org/resource/library/GRI-G3Czech-Reporting-Guidelines.pdf>

Lesy České republiky, s. p. [online]. Dostupné z WWW: <https://lesy.cz>

United Nations. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.osn.cz>

KPMG. *KPMG International Survey of Corporate Responsibility Reporting*
2011. 33. str. Dostupné z
WWW: <http://kpmg.com/global/en/issuesandinsights/articlepublications/corporate-responsibility/pages/2011-survey.aspx>

Ministerstvo životního prostředí. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.mzp.cz>

Projekt PŘEKVAP | Národní vzdělávací fond. Národní vzdělávací fond [online].
Dostupné z WWW: <http://www.nvf.cz/projekt-prekvap>

University information system MENDELU. Dostupné z
WWW: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71554&fbclid=IwAR2sHTY_g604n_jSWsnt76X5M9H2TtKOmm94E4pKAQfa5wy7QopPkTKRmZY

Veřejný rejstřík a Sbirka listin – Ministerstvo spravedlnosti České republiky.

[online]. [cit. 24.05.2020]. Dostupné z WWW: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

EUR-Lex — Access to European Union law. [online]. [cit. 12.06.2020]. Dostupné z WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>